

Wojewódzki
Urząd Pracy
w Olsztynie

**Efektywność jednorazowych środków na
podjęcie działalności gospodarczej
przyznanych bezrobotnym przez powiatowe
urzędy pracy w województwie warmińsko –
mazurskim w 2020 roku**

Olsztyn, 2025

Spis treści

Wstęp	2
1. Podmioty gospodarcze w województwie warmińsko-mazurskim w 2020 roku – najważniejsze informacje	3
2. Jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej jako narzędzie aktywizacji zawodowej bezrobotnego	5
2.1. Podstawa prawna	5
2.2. Dotacje na tle innych form aktywizacji zawodowej bezrobotnych	5
2.3. Efektywność zatrudnieniowa i kosztowa podstawowych form aktywizacji bezrobotnych liczona po trzech miesiącach od ich zakończenia	7
3. Jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej przyznane osobom bezrobotnym w 2020 roku w województwie warmińsko-mazurskim	9
4. Charakterystyka bezrobotnych, którzy otrzymali jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej	10
5. Podmioty gospodarcze utworzone w wyniku przyznanych dotacji	13
6. Efektywność jednorazowych środków na podjęcie działalności gospodarczej przyznanych w 2020 roku bezrobotnym w województwie warmińsko-mazurskim – stan na koniec czerwca 2024 roku	18
7. Miejsca pracy utworzone w podmiotach, które powstały dzięki jednorazowym środkom na podjęcie działalności gospodarczej	24
8. Ponowna rejestracja w ewidencji powiatowych urzędów pracy osób, którym przyznano jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej	25
9. Podmioty z zawieszoną działalnością gospodarczą	27
Podsumowanie	28

Wstęp

Jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej (tzw. dotacje) przyznawane bezrobotnym stanowią jedną z popularniejszych form aktywizacji zawodowej bezrobotnych w województwie warmińsko-mazurskim. Ich charakterystyczną cechą jest wysoka efektywność zatrudnieniowa mierzona w krótkim, trzymiesięcznym okresie czasu od jej zakończenia. Niniejsza analiza jest oceną skuteczności tej formy wsparcia w dłuższej perspektywie czasowej. Datę graniczną badania ustalono na dzień 30 czerwca 2024 roku, a analizą objęto dotacje przyznane bezrobotnym w 2020 roku. W ten sposób nawiązano do metodologii wcześniejszych analiz i czteroletniego okresu, jaki był brany pod uwagę przy badaniu efektywności tego wsparcia.

Należy podkreślić, że w niniejszym opracowaniu analizowana jest efektywność dotacji udzielanych w 2020 roku, a więc w czasie trwania epidemii koronawirusa i związanym z tym lockdownem i wynikającymi z niego ograniczeniami. Dla przedsiębiorców uruchamiane były kolejne rozwiązania, m.in. programy pomocowe w ramach tarcz antykryzysowych, które miały na celu zapobieżenie negatywnym skutkom pandemii. Często jednak rozwiązania te adresowane były do przedsiębiorców już funkcjonujących na rynku, przez co nie wszystkie formy wsparcia były dostępne dla nowoutworzonych podmiotów gospodarczych. Pomimo utrudnień nastawienie polskiego społeczeństwa do przedsiębiorczości w 2020 roku wciąż było dobre. Jak wynika z badań realizowanych w tym okresie, sześciu na dziesięciu Polaków uważało, że prowadzenie własnego biznesu to dobry sposób na zrobienie kariery. Sytuacja gospodarcza sprawiła jednak, że w porównaniu do lat poprzednich, mniej Polaków było zdania że prowadzenie własnej działalności to dobry sposób na utrzymanie się - udział osób, które tak uważały zmniejszył się z 78% w 2019 r. do 60% w 2020 r. (Raport z badania Global Entrepreneurship Monitor Polska 2021). Również kolejne lata nie sprzyjały utrzymaniu się firm na rynku. Przedsiębiorcy musieli zmagać się z kolejnymi utrudnieniami takimi jak kryzys energetyczny, wysoka inflacja i niepewność, które niosła ze sobą tocząca się wojna Rosji z Ukrainą. Dopiero rok 2023 przyniósł nadzieję na powrót do stabilizacji.

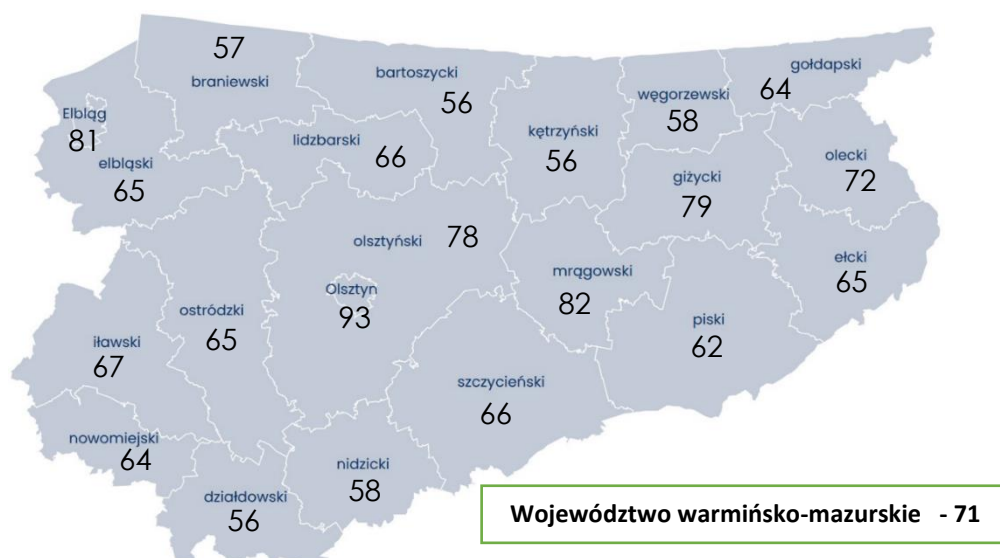
W opracowaniu oprócz analizy skuteczności dotacji przedstawiona została również struktura demograficzna bezrobotnych, którzy otrzymali jednorazowe środki na rozpoczęcie działalności gospodarczej oraz analiza podmiotów gospodarczych utworzonych przy ich współudziale. Do sporządzenia opracowania wykorzystano informacje z powiatowych urzędów pracy funkcjonujących w województwie warmińsko-mazurskim.

1. Podmioty gospodarcze w województwie warmińsko-mazurskim w 2020 roku – najważniejsze informacje

Pandemia w 2020 roku nie wpłynęła na systematycznie rosnącą w województwie warmińsko-mazurskim liczbę podmiotów gospodarczych. Na koniec grudnia 2020 roku, w rejestrze REGON w regionie wpisanych było 136,4 tys. podmiotów gospodarki narodowej, o 4,5 tys. więcej niż przed rokiem¹. Blisko 72% wszystkich podmiotów stanowiły osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą. W 2020 roku było to 98,1 tys. podmiotów (wobec 94,5 tys. w 2019 roku).

Na terenie województwa warmińsko-mazurskiego widoczne było zróżnicowanie terytorialne w liczbie podmiotów gospodarczych. Według stanu na koniec 2020 r., najwięcej firm funkcjonowało na terenie Olsztyna (17,8% podmiotów w regionie) i Elbląga (9,8%). W obu wymienionych miastach oraz w powiecie olsztyńskim zanotowano również najwyższą liczbę osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą (Olsztyn – 16,2% działalności prowadzonych w regionie, powiat olsztyński – 10,3%, Elbląg – 9,5%). Podobnie jak w roku 2019, najmniej podmiotów funkcjonowało w powiatach: węgorzewskim (1,4%), gołdapskim (1,7%) i nidzickim (1,8%).

Mapka 1. Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 1 000 ludności w 2020 roku

Źródło: Bank Danych Lokalnych, GUS

W 2020 r. w województwie warmińsko-mazurskim do rejestru REGON wpisano 10,5 tys. nowych podmiotów gospodarczych (o 12,3% mniej niż przed rokiem), w tym 9,0 tys. osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą. Profil firm związany był głównie z budownictwem (23,1% ogółu nowych podmiotów), handlem i naprawami (16,6%), przetwórstwem przemysłowym (8,3%) oraz działalnością profesjonalną, naukową i techniczną (7,8%).

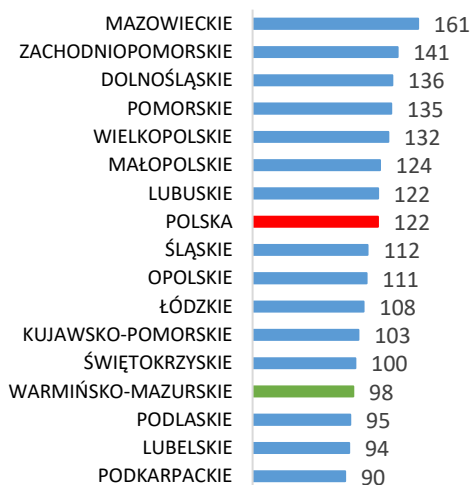
¹ Liczba ta nie obejmuje osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie, ani podmiotów o statusie jednostek lokalnych (zakładów, oddziałów, filii itp.).

Warmińsko-Mazurskie na tle kraju

Podmioty gospodarki narodowej z województwa warmińsko-mazurskiego w 2020 roku stanowiły 2,9% ogółu podmiotów zarejestrowanych w systemie REGON w kraju. Ogółem w 2020 roku własną działalność gospodarczą zarejestrowało 263,5 tys. Polaków, z czego co czwarta firma związana była z budownictwem. W liczbie nowych podmiotów utworzonych przez osoby fizyczne w Polsce, odsetek firm z naszego regionu wyniósł 3,4%.

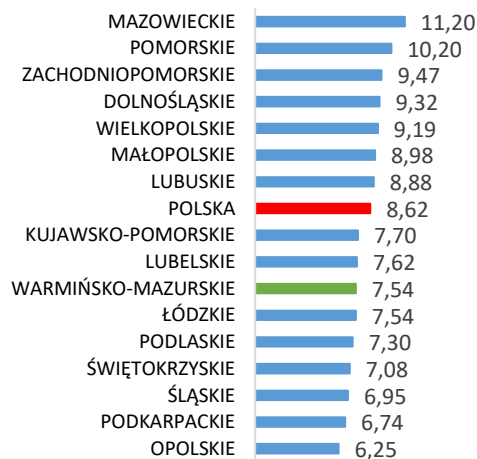
Podmioty wpisane do rejestru na 1 000 ludności

W Polsce w 2020 roku na 1 000 mieszkańców przypadły 122 podmioty gospodarcze zarejestrowane w systemie REGON. Województwo warmińsko-mazurskie zajmowało pod tym względem 13-tą lokatę w Polsce. Niższym wskaźnikiem charakteryzowały się trzy województwa: podlaskie (95), lubelskie (94) i podkarpackie (90).

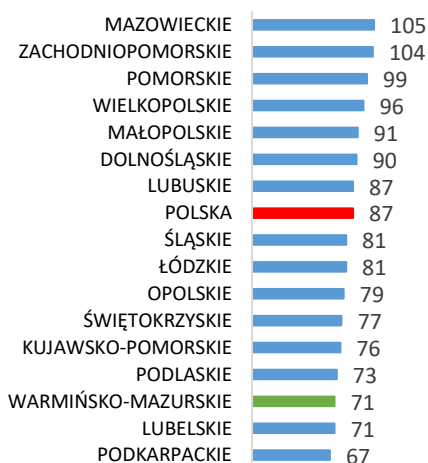
Na 1 000 mieszkańców Polski przypadło 8,62 nowych podmiotów zarejestrowanych w systemie REGON. Województwo warmińsko-mazurskie znalazło się w grupie dziewięciu województw, w których wskaźnik ten był niższy od średniej krajowej i wynosił 7,54.

Jednostki nowo zarejestrowane w rejestrze REGON na 1 000 ludności

W 2020 roku na 1 000 Polaków 87 prowadziło działalność gospodarczą. W województwie warmińsko-mazurskim wskaźnik ten był niższy i plasował się na poziomie 71 osób.

Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 1 000 ludności

Źródło: Baza Danych Lokalnych; GUS

2. Jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej jako narzędzie aktywizacji zawodowej bezrobotnego.

2.1. Podstawa prawna.

Dofinansowanie podjęcia działalności gospodarczej to forma wsparcia udzielana bezrobotnym, absolwentom centrum integracji społecznej, absolwentom klubu integracji społecznej lub niepozostającym w zatrudnieniu lub niewykonującym innej pracy zarobkowej opiekunom osoby niepełnosprawnej, którzy chcą rozpocząć własną działalność gospodarczą.

Jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej, w tym na pokrycie kosztów pomocy prawnej, konsultacji i doradztwa związanych z podjęciem tej działalności, mogą być przyznane w wysokości nie wyższej niż 6-krotność przeciętnego wynagrodzenia². Wniosek o dofinansowanie, który zawiera m.in. informacje nt. kwoty wnioskowanych środków, rodzaju planowanej działalności gospodarczej, kalkulację kosztów związanych z podjęciem działalności, szczegółową specyfikację wydatków poniesionych w ramach wnioskowanych środków, proponowaną formę zabezpieczenia zwrotu środków należy złożyć we właściwym (ze względu na miejsce zamieszkania, pobytu lub planowane miejsce prowadzenia działalności) powiatowym urzędzie pracy³.

Przyznanie dofinansowania jest dokonywane na podstawie umowy zawieranej ze starostą (działającym w jego imieniu dyrektorem powiatowego urzędu pracy). Do podstawowych obowiązków osoby, która otrzymała dofinansowanie należy:

- prowadzenie działalności gospodarczej przez okres co najmniej 12 miesięcy (i niezawieszenie działalności gospodarczej w tym okresie),
- niepodejmowanie zatrudnienia w okresie pierwszych 12 miesięcy prowadzenia działalności gospodarczej.

2.2. Dotacje na tle innych form aktywizacji zawodowej bezrobotnych.

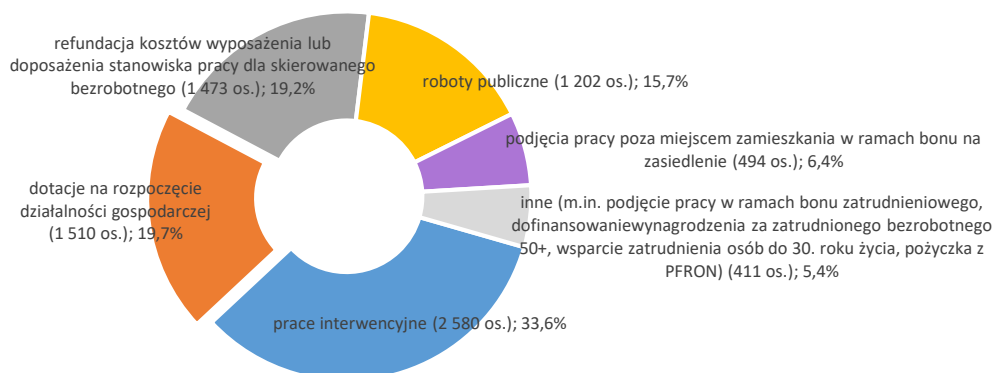
Jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej są jedną z form pracy subsydiowanej, którą w 2020 roku, pomimo czasowego zawieszenia aktywizacji zawodowej bezrobotnych z powodu pandemii, podjęło 7 670 osób zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy w województwie warmińsko-mazurskim.

---

² Przeciętne wynagrodzenie podawane jest kwartalnie, w 2020 roku jego wartość mieściła się w przedziale od 5 024,48 zł (w 2 kw.) do 5 457,98 zł (w 4 kw.) – informacja w oparciu o Komunikaty Prezesa GUS w sprawie przeciętnego wynagrodzenia.

³ Szczegółowe warunki, jakie muszą spełnić ubiegający się o dofinansowanie podjęcia działalności gospodarczej określa rozporządzenie Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 14 lipca 2017 r. w sprawie dokonywania z Funduszu Pracy refundacji kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy oraz przyznawania środków na podjęcie działalności gospodarczej. Należy jednak pamiętać, że powiatowy urząd pracy może posiadać również swój wewnętrzny regulamin przyznawania jednorazowo środków na podjęcie działalności gospodarczej.

Wykres 1. Aktywizacja zawodowa bezrobotnych w województwie warmińsko-mazurskim w ramach pracy subsydiowanej w 2020 roku

Źródło: Sprawozdanie MRPiPS-01 o rynku pracy

Od lat do najpopularniejszych form pracy subsydiowanej należą prace interwencyjne, w 2020 roku była nimi objęta co trzecia osoba skierowana do pracy subsydiowanej. Kolejnymi, pod względem liczby uczestników, formami aktywizacji zawodowej były dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej (19,7% bezrobotnych korzystających z pracy subsydiowanej) oraz refundacja kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy (19,2%)⁴.

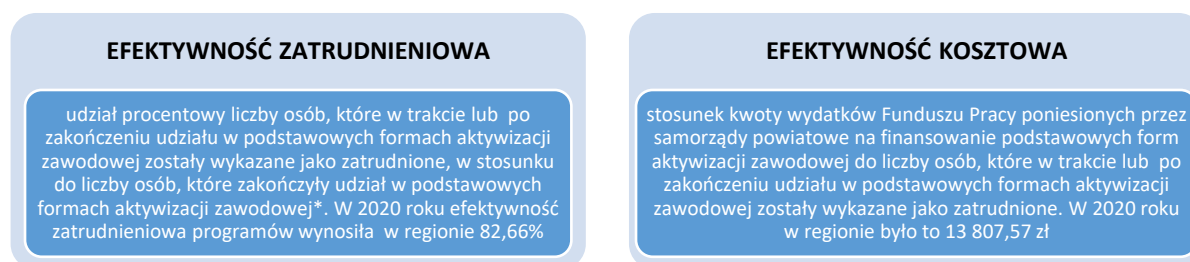
Środki finansowe, które urzędy pracy przeznaczają na dofinansowanie podejmowania działalności gospodarczej co roku zajmowały znaczącą pozycję w strukturze wydatków na programy aktywizujące bezrobotnych – dla przykładu w 2019 roku wydatki na dotacje wynosiły 28 965,0 tys. zł. i stanowiły 21,9% budżetu województwa przekazanych na programy na rzecz promocji zatrudnienia i zajmowały trzecią pozycję pod względem wielkości wykorzystanych środków. W 2020 roku 79,8% wydatków powiatowych urzędów pracy w ramach programów aktywizujących bezrobotnych, stanowiły wydatki poniesione na działania, mające na celu zapobieganie, przeciwdziałanie i zwalczanie COVID-19 w ramach tzw. tarczy antykrzysowej zgodnie z *Ustawą o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych*. Na dofinansowanie podejmowania działalności gospodarczej w 2020 roku przeznaczono 34 773,2 tys. zł. – była to kwota wyższa o 5 808,2 tys. zł w odniesieniu do 2019 roku, jednak wobec zdecydowanie większego budżetu Funduszu Pracy, którym dysponowały powiatowe urzędy pracy (środki jak wspomniano, w zdecydowanej większości przeznaczone były na działania w ramach tarczy antykrzysowej) wydatki na dotacje stanowiły zaledwie 5,6% budżetu województwa.

Wypłata dotacji poprzedzana była często szkoleniami, których celem było zdobycie przez bezrobotnych wiedzy z zakresu prowadzenia działalności gospodarczej. W spotkaniach organizowanych przez powiatowe urzędy pracy uczestniczyli również przedstawiciele Urzędu Skarbowego i Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.

⁴ Oprócz pracy subsydiowanej powiatowe urzędy pracy aktywizując bezrobotnych korzystały również z poza zatrudnieniowych form wsparcia, do których należą: staże, szkolenia, prace społecznie użyteczne, przygotowanie zawodowe dorosłych. W ramach wymienionych form przeciwdziałania bezrobociu w 2020 roku w województwie warmińsko – mazurskim zaktywizowano 5 511 osób.

2.3. Efektywność zatrudnieniowa i kosztowa podstawowych form aktywizacji bezrobotnych liczona po trzech miesiącach od ich zakończenia.

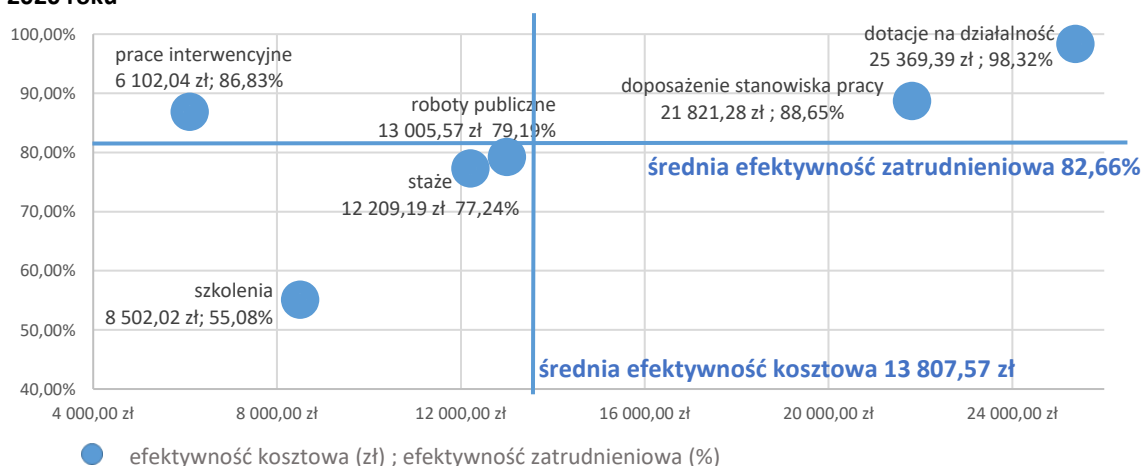
Ministerstwo właściwe ds. pracy bada efektywność podstawowych form aktywizacji zawodowej realizowanych w ramach programów na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej po trzech miesiącach od ich zakończenia. Do tego samego Ministerstwa należy ustalenie katalogu form aktywizacji zawodowej, dla których w danym roku będą określone wskaźniki efektywności kosztowej i zatrudnieniowej. W 2020 roku katalog ten obejmował: szkolenia, prace interwencyjne, roboty publiczne, staże, refundacje kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy dla skierowanych bezrobotnych oraz jednorazowe środki na dofinansowanie podejmowania działalności gospodarczej.

*Osoby, które zakończyły udział w formie aktywizacji – osoby, które w danym roku zakończyły udział w danej formie aktywizacji zawodowej finansowanej z Funduszu Pracy. W przypadku form, w których pracodawca ma ustawowy obowiązek zatrudnienia bezrobotnego po zakończeniu okresu refundacji, jako datę zakończenia udziału w formie wsparcia należy traktować datę końcową ustawowego zobowiązania. Osoby, które zostały zatrudnione – osoby, które w trakcie lub w okresie 3 miesięcy od zakończenia udziału w danej formie aktywizacji zawodowej podjęły pracę i wykonywały ją co najmniej 30 dni. Przez zatrudnienie w przypadku efektywności należy rozumieć: 1) wykonywanie pracy na podstawie stosunku pracy, stosunku służbowego oraz umowy o pracę nakładczą – zgodnie z treścią art. 2 ust. 1 pkt 43 ustawy, 2) wykonywanie pracy lub świadczenie usług na podstawie umów cywilnoprawnych, 3) wykonywanie działalności gospodarczej na podstawie wpisu do rejestru przedsiębiorców KRS lub CEIDG

Wskaźniki efektywności – zatrudnieniowy i kosztowy, wskazują, że w 2020 roku, w województwie warmińsko-mazurskim najbardziej skutecznymi formami aktywizacji zawodowej były prace interwencyjne 86,83% efektywności zatrudnieniowej, przy stosunkowo niskim wskaźniku efektywności kosztowej – 6 102,04 zł.

Wykres 3. Efektywność podstawowych form aktywizacji zawodowej w województwie warmińsko-mazurskim w 2020 roku

Źródło: Efektywność podstawowych form aktywizacji zawodowej, realizowanych w ramach programów na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej w 2020 roku, MRPiPS

Warmińsko-Mazurskie na tle kraju

Osoby bezrobotne podejmujące zatrudnienie subsydiowane w 2020 roku

Wyszczególnienie	Bezrobotni podejmujący pracę subsydiowaną	z tego w ramach							
		prac interwencyjnych	robót publicznych	podjęcia działalności gospod.	refundacji kosztów zatrudn. bezrobotn	bonu na zasiedlenie	bonu zatrudniewego	innych	
Polska	osoby	103 131	26 484	15 968	29 541	19 159	7 082	588	4 309
	%	100,0	25,7	15,5	28,6	18,6	6,9	0,6	4,1
Warmińsko-mazurskie	osoby	7 670	2 580	1 202	1 510	1 473	494	48	363
	%	100,0	33,6	15,7	19,7	19,2	6,4	0,6	4,8

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdawczości o rynku pracy ministra właściwego ds. pracy

W Polsce w 2020 roku, jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej stanowiły 28,6% przyczyn odpływu z bezrobocia z powodu podjęcia zatrudnienia subsydiowanego. W całym kraju środki finansowe na ten cel otrzymało 29 541 osób. Najwięcej dotacji (12,9% udzielonych w kraju) przyznano bezrobotnym z województwa mazowieckiego (3 809), najmniej – 2,4% dotacji krajowych, 716 bezrobotnym zarejestrowanym w województwie opolskim.

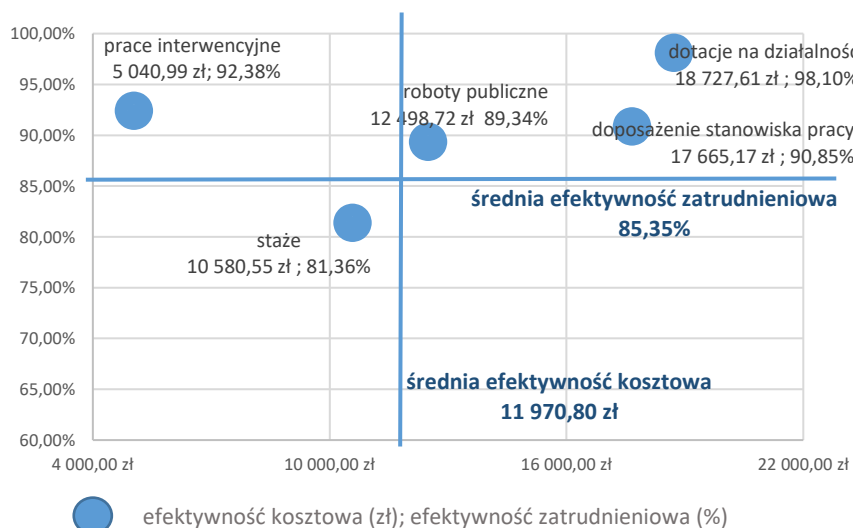
Wydatki na dofinansowanie podejmowania działalności gospodarczej w 2020 roku

Ogółem wydatki w kraju wyniosły 620 651,8 tys. zł

Mazowieckie - 86 100,8 tys. zł (max wartość w skali całego kraju)

Lubuskie - 12 968,7 tys. zł (min. wartość w skali całego kraju)

Efektywność podstawowych form aktywizacji zawodowej w Polsce w 2020 roku

W skali kraju dotacje okazały się formą wsparcia o najwyższej efektywności zatrudnieniowej przy najwyższej efektywności kosztowej. Pierwszy z omawianych wskaźników ukształtował się na poziomie 98,10% - o 0,22 pkt proc. wyższym niż w naszym województwie. Efektywność kosztowa tej formy w kraju wyniosła 18 727,61 zł i była o 6 641,78 zł niższa niż w regionie.

Źródło: Efektywność podstawowych form aktywizacji zawodowej, realizowanych w ramach programów na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej w 2020 roku, MRPIPS

3. Jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej przyznane osobom bezrobotnym w 2020 roku w województwie warmińsko-mazurskim.

Dalsza część opracowania została oparta na danych zebranych z powiatowych urzędów pracy dotyczących osób, które w 2020 roku rozpoczęły własną działalność gospodarczą. Dane te uwzględniają korekty statystyczne wynikające z różnic w metodologii przygotowywania obu zbiorów danych (np. data przyznania środków może być inna niż data wyrejestrowania z ewidencji bezrobotnych, co ma szczególne znaczenie na przełomie roku).

W 2020 roku w województwie warmińsko-mazurskim dotacje na rozpoczęcie własnej działalności gospodarczej otrzymało 1 506 bezrobotnych⁵. Najwięcej dotacji przyznano w Powiatowym Urzędzie Pracy w Iławie – 152, tj. 10,1% ogółu w regionie. Drugim w kolejności był PUP w Elblągu, gdzie z tej formy skorzystały 142 osoby (9,4% ogółu w województwie). Najmniej dotacji przyznano bezrobotnym w Powiatowym Urzędzie Pracy w Węgorzewie - 10 dotacji (0,7% ogółu w regionie). Różnice te wiążą się jednak z nierównomierną liczbą osób zarejestrowanych w poszczególnych urzędach pracy i związaną z tym ilością środków Funduszu Pracy.

Tabela 1. Liczba dotacji na rozpoczęcie działalności gospodarczej w regionie wypłaconych w 2020 roku⁶

Powiat	Liczba osób, które otrzymały dotacje	Średnia kwota dotacji	Minimalna wartość dotacji	Maksymalna wartość dotacji	z tego dotacje z PFRON-u	
					osoby	kwota (zł)
Województwo	1 506	23 249 zł	5 449 zł	40 000 zł	7	199 000 zł

Źródło: Dane powiatowych urzędów pracy, obliczenia własne

W 2020 roku średnia kwota dotacji w regionie wyniosła 23 249 zł, przy czym w poszczególnych powiatach wartość ta wahała się od 18 371 zł (powiat ełcki) do 27 543 zł (powiat olecki). Najniższa dotacja w regionie wyniosła 5 449 zł, zaś najwyższa 40 000,00 zł. Wysokość tej ostatniej kwoty wynika z faktu, iż oprócz jednorazowych środków na rozpoczęcie działalności z Funduszu Pracy, bezrobotni w 2020 roku korzystali również z dotacji finansowanych z innych źródeł np. z PFRON, które są regulowane innymi zasadami. Zgodnie z nimi wysokość dotacji wypłacanej przez PFRON może wynosić nawet do piętnastokrotności przeciętnego wynagrodzenia.

⁵ Podobne analizy przygotowywane były od 2009 roku, kiedy to badano efektywność dotacji udzielonych bezrobotnym z naszego województwa w 2005 roku (wyjątkiem są dotacje udzielone w l. 2014-2016, dla których nie przeprowadzono badania). Liczba osób, którym przyznano dotacje w poszczególnych latach waha się od 977 osób (w 2011 roku) do 3 399 (2010 roku).

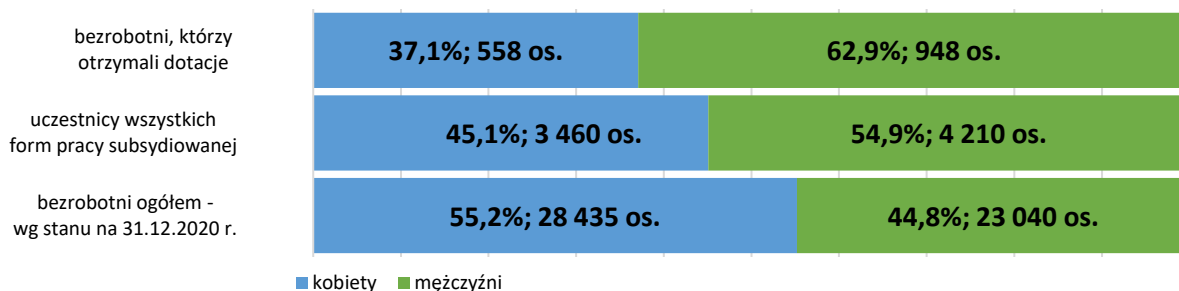
⁶ Tabela uwzględnia również dotacje przyznane w ramach PFRON. Dotację z pieniędzy PFRON na rozpoczęcie działalności gospodarczej, rolniczej lub wniesienie wkładu do spółdzielni socjalnej można otrzymać w powiatowym urzędzie pracy. Aby ją uzyskać, należy być osobą niepełnosprawną, zarejestrowaną jako osoba bezrobotna albo poszukująca pracy niepozostająca w zatrudnieniu. Wysokość pomocy jest uzależniona od tego, na jaki okres osoba niepełnosprawna zobowiąże się do prowadzenia działalności gospodarczej, rolniczej lub członkostwa w spółdzielni socjalnej. W przypadku zobowiązania przez okres co najmniej 12 miesięcy – wysokość dotacji będzie nie wyższa niż sześciokrotność przeciętnego wynagrodzenia. Jej wysokość zwiększa się w przypadku zobowiązania na okres, co najmniej 24 miesięcy. Dotacja wynosi wówczas od sześciokrotności do piętnastokrotności przeciętnego wynagrodzenia. Ogółem w 2020 roku w regionie wypłacono 7 dotacji finansowanych z PFRON na łączną kwotę 199 000,00 zł. Średnia wysokość dotacji wyniosła 28 428,57 zł, najniższa miała wartość 20 000,00 zł, najwyższa – 40 000,00 zł.

4. Charakterystyka bezrobotnych, którzy otrzymali jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej.

PŁEĆ BEZROBOTNYCH

W 2020 roku, w województwie warmińsko-mazurskim, ze wsparcia urzędów pracy w uruchamianiu własnej działalności gospodarczej skorzystało 948 bezrobotnych mężczyzn (62,9% korzystających z tej formy aktywizacji) oraz 558 kobiet (37,1%).

Wykres 4. Struktura beneficjentów dotacji na rozpoczęcie działalności gospodarczej w 2020 roku według płci

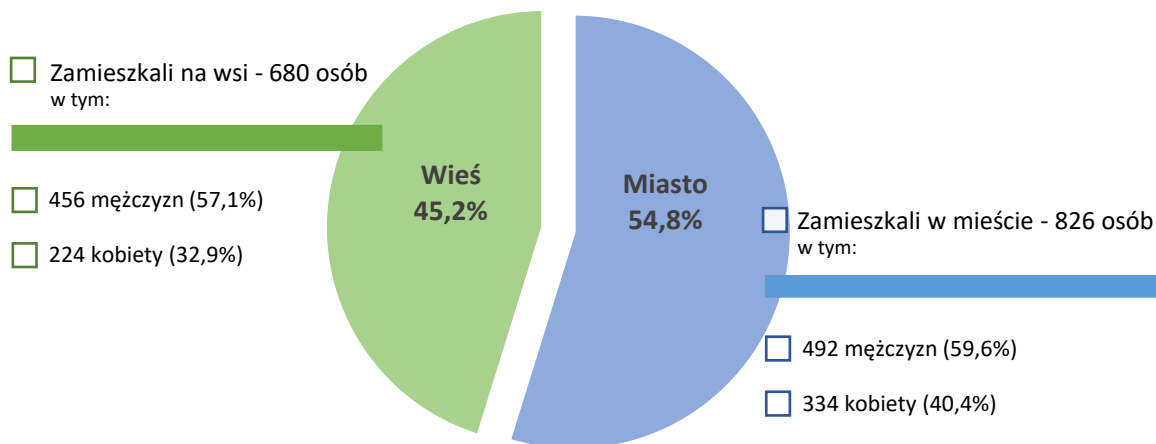
Źródło: Dane powiatowych urzędów pracy, obliczenia własne

Pomimo przewagi kobiet wśród osób zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy w województwie warmińsko-mazurskim uczestnikami prac subsydiowanych w 2020 roku byli w większości mężczyźni. Mężczyźni przeważali również w grupie bezrobotnych, którzy otrzymali jednorazowe środki na rozpoczęcie działalności gospodarczej.

MIEJSCE ZAMIESZKANIA

W 2020 roku w województwie warmińsko-mazurskim zatrudnienie we własnej firmie znalazło 826 bezrobotnych mieszkańców miast i 680 bezrobotnych zamieszkałych na wsi - odpowiednio 54,8% i 45,2% osób, które otrzymały wsparcie w postaci jednorazowych środków na rozpoczęcie działalności gospodarczej. Zarówno wśród mieszkańców miast, jak i wsi widoczna jest przewaga mężczyzn.

Wykres 5. Struktura beneficjentów otrzymujących dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej w 2020 roku według miejsca zamieszkania

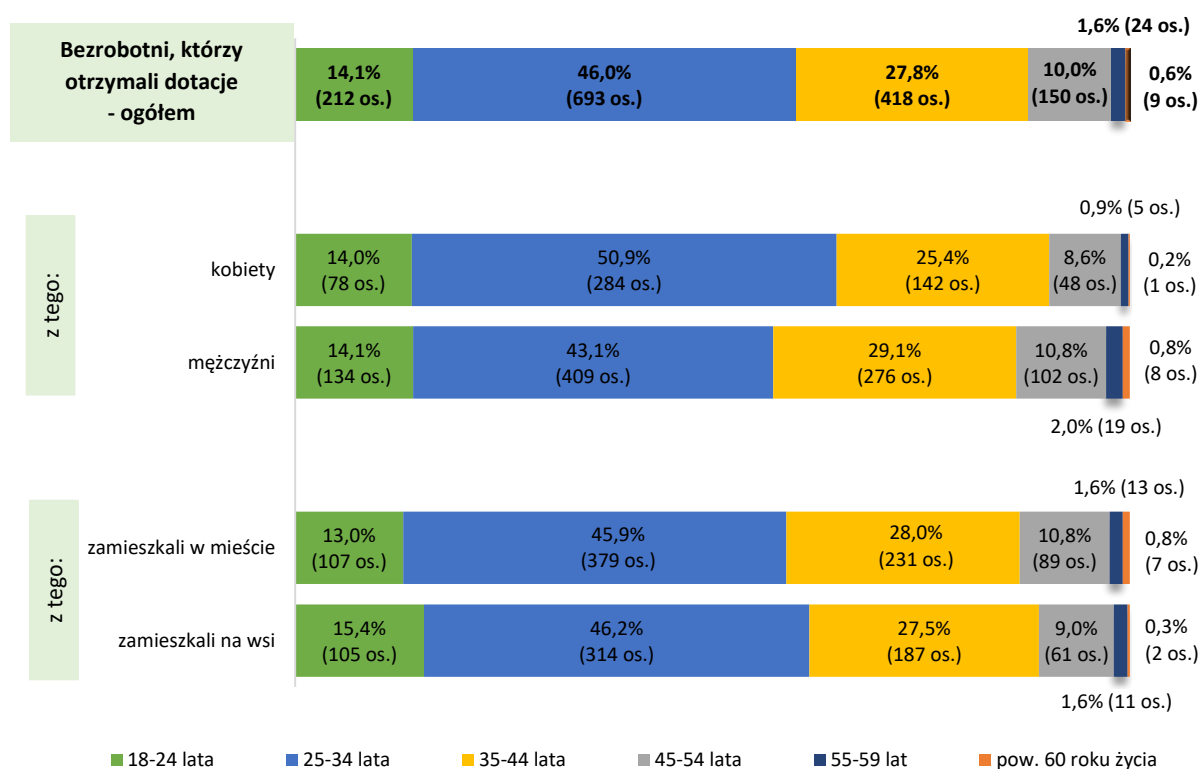
Źródło: Dane powiatowych urzędów pracy, obliczenia własne

Struktura uczestników wsparcia w formie dotacji różni się od struktury regionalnego bezrobocia również wtedy, gdy jako kryterium analizy przyjmujemy miejsce zamieszkania. Wśród osób rozpoczynających pracę na własny rachunek dominują mieszkańcy miast, podczas gdy w strukturze bezrobotnych obserwujemy utrzymującą się od wielu lat przewagę mieszkańców terenów wiejskich. Na koniec grudnia 2020 roku na wsi mieszkało 51,3% bezrobotnych w województwie warmińsko-mazurskim.

WIEK BEZROBOTNYCH

Ryzyko prowadzenia działalności gospodarczej stosunkowo często podejmują osoby młode do 34 roku życia – w województwie warmińsko-mazurskim byli oni odbiorcami 60% dotacji przyznanych przez powiatowe urzędy pracy w 2020 r. Wpływ na to ma zapewne sytuacja na regionalnym rynku pracy (brak ofert pracy wysokiej jakości) oraz sytuacja rodzinna (młodzi rzadziej mają na utrzymaniu inne osoby, co umożliwia im bardziej odważne podejście do ryzyka). Ważnym czynnikiem jest również możliwość realizowania swoich pasji. Decyzję o rozpoczęciu własnej działalności gospodarczej podejmowała najczęściej grupa bezrobotnych w wieku 25-34 lata (46% przyznanych dotacji). Co czwarta osoba w momencie otrzymania z powiatowego urzędu pracy wsparcia na utworzenie firmy miała od 35 do 44 lat. Najmniejszy odsetek wśród odbiorców jednorazowych środków na podjęcie działalności gospodarczej stanowiły osoby powyżej 55 roku życia (2,2%).

Wykres 6. Struktura wiekowa odbiorców wsparcia w postaci dotacji na założenie działalności gospodarczej w 2020 roku

Źródło: Dane powiatowych urzędów pracy, obliczenia własne

Struktura wiekowa kobiet i mężczyzn, beneficjentów dotacji jest zbliżona. W przypadku obu płci dominującą grupą były osoby w wieku od 25 do 34 roku życia - do tego przedziału wiekowego należała połowa bezrobotnych kobiet oraz co czwarty mężczyzna rozpoczynający działalność gospodarczą. Kolejną grupę, w przypadku obu płci, stanowiły osoby w wieku 35-44 lata, których udział procentowy u kobiet wynosił 25,4%, a u mężczyzn 29,1%. Wśród mężczyzn widoczna jest

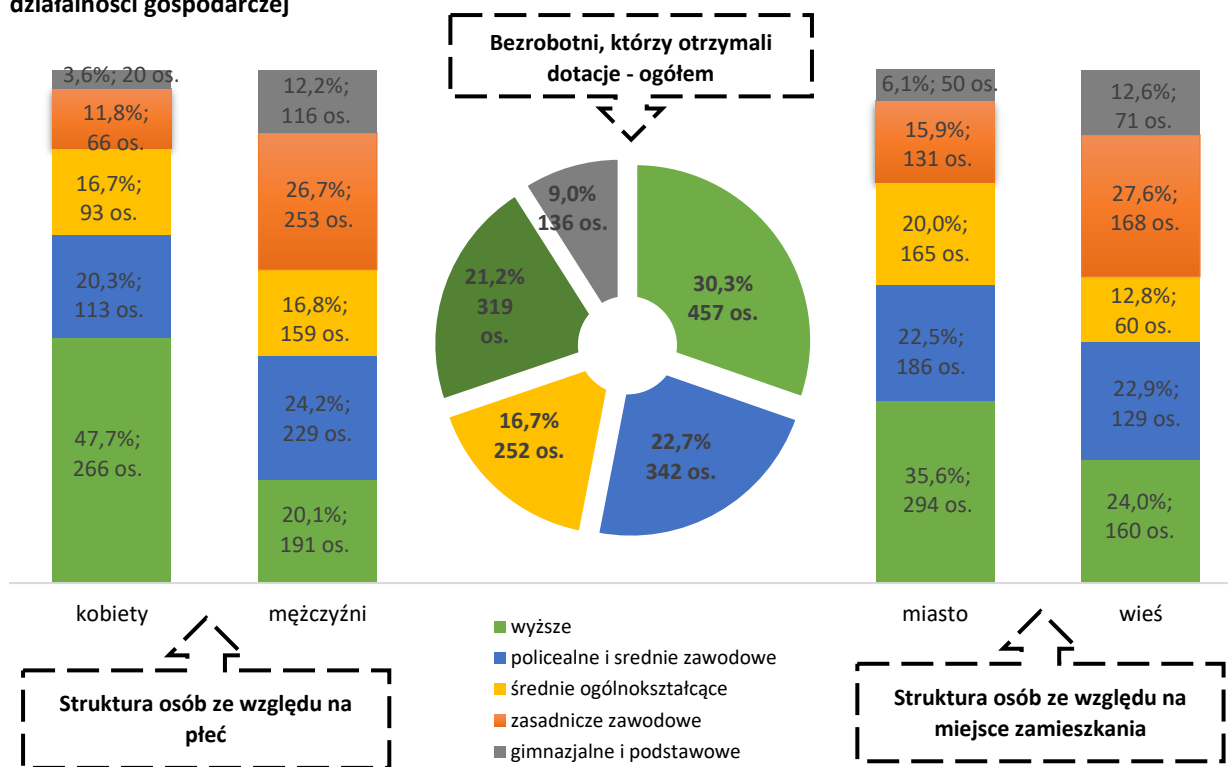
natomiast nieznaczna różnica w odsetku osób powyżej 55 roku życia korzystających ze wsparcia w formie dotacji (2,8% wobec 1,1% u kobiet).

Także miejsce zamieszkania nie wpływało zasadniczo na strukturę wiekową beneficjentów dotacji. Najlicniejszą grupę, stanowiącą około 46%, tworzyły osoby w wieku 25-34 lata. Druga w kolejności grupa, biorąc pod uwagę liczbę odbiorców wsparcia, to osoby z przedziału wiekowego od 35 do 44 roku życia (28,0% w miastach i 27,5% na wsiach).

WYKSZTAŁCENIE BEZROBOTNYCH

Ponad połowa dotacji udzielonych w województwie warmińsko-mazurskim trafiła do bezrobotnych z dyplomem szkoły wyższej oraz osób z wykształceniem policealnym i średnim zawodowym. Mniej skłonne do podjęcia pracy na własny rachunek były osoby z wykształceniem średnim ogólnokształcącym (16,7% korzystających z dotacji) oraz bezrobotni absolwenci szkół zawodowych (21,2%). Najniższy odsetek wśród bezrobotnych podejmujących działalność stanowiły osoby z wykształceniem podstawowym (9,0%).

Wykres 7. Wykształcenie beneficjentów, którzy w 2020 roku otrzymali jednorazowe środki na rozpoczęcie działalności gospodarczej

Źródło: Dane powiatowych urzędów pracy, obliczenia własne

Większość kobiet objętych w 2020 roku wsparciem w postaci dotacji, posiadało wykształcenie wyższe (47,7%) lub policealne i średnie zawodowe (20,3%). W sumie obie grupy stanowiły 68% kobiet, które otrzymały jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej. Dla porównania udział procentowy osób z takim samym wykształceniem u mężczyzn wynosił 44,3%.

Wśród mężczyzn zanotowano wyższy odsetek osób z wykształceniem zasadniczym zawodowym (26,7%) oraz podstawowym (12,2%). Razem obie grupy stanowiły 38,9% mężczyzn zakładających firmę, podczas gdy u kobiet analogiczna grupa wyniosła 15,4%.

Wyższy poziom wykształcenia charakteryzował mieszkańców miast – 35,6% posiadało wykształcenie wyższe, a 22,5% - policealne i średnie zawodowe. Dla porównania, u odbiorców dotacji zamieszkałych na wsi było to odpowiednio 24,0% i 22,9%.

Warte podkreślenia jest to, że struktura wykształcenia uczestników dotacji różni się od struktury bezrobotnych w regionie, gdzie dominującą populacją są osoby z niskim poziomem wykształcenia. Według stanu na koniec 2020 roku bezrobotni z wykształceniem podstawowym lub gimnazjalnym stanowili 32,5% ogółu osób figurujących w ewidencji bezrobotnych, a z wykształceniem zasadniczym zawodowym - 25,3%. Udział procentowy osób z dyplomem szkół wyższych w strukturze bezrobotnych był najniższy i wynosił 10,4%.

5. Podmioty gospodarcze utworzone w wyniku przyznanych dotacji.

Wśród wszystkich podmiotów gospodarczych, których rozpoczęcie w 2020 roku było dofinansowane z powiatowych urzędów pracy, najwięcej podmiotów uruchomiło działalność związaną z budownictwem (30,3% ogółu). Dzięki dofinansowaniu z PUP powstało także dużo firm działających w obszarze handlu oraz mechaniki pojazdowej (14,5%) oraz świadczących usługi (13,6%).

Wykres 2 Podmioty utworzone w 2020 roku dzięki dotacjom udzielonym przez powiatowe urzędy pracy w województwie warmińsko-mazurskim wg Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD)

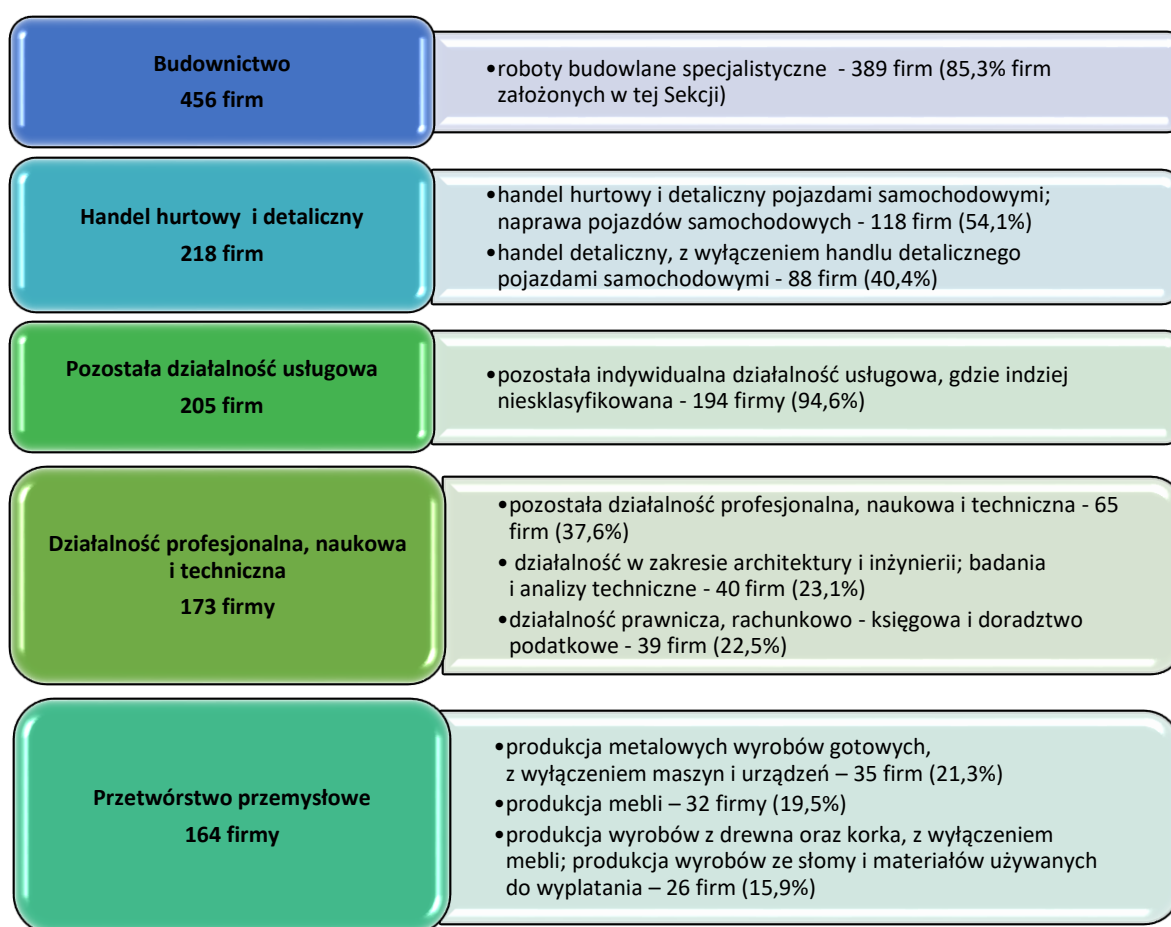

Źródło: Dane powiatowych urzędów pracy, obliczenia własne

Zakres i rodzaj działalności gospodarczej rozpoczynanej w 2020 roku przez bezrobotnych dzięki środkom z powiatowych urzędów pracy była zbliżona do struktury nowo zarejestrowanych podmiotów w systemie REGON prowadzonych przez osoby fizyczne. W obu przypadkach najwięcej nowych firm związanych było z branżą budowlaną (odpowiednio 30,3% i 27,4% ogółu) oraz z handlem i naprawą pojazdów samochodowych (14,5% i 16,6%). Na trzecim miejscu w strukturze podmiotów utworzonych przez osoby bezrobotne znalazły się firmy usługowe – 13,6%, zaś w grupie podmiotów wpisanych do REGON - działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (7,8%)⁷.

Różnorodność działalności prowadzonej przez bezrobotnych w oparciu o środki finansowe otrzymane z urzędów pracy widoczna jest również w ramach poszczególnych sekcji PKD.

Rysunek 1. Sekcje PKD i poszczególne ich działy, w których powstało najwięcej firm utworzonych dzięki dotacjom

Źródło: Dane powiatowych urzędów pracy, obliczenia własne

PROFIL FIRMY A PŁEĆ BEZROBOTNEGO

Profil działania firmy w dużej mierze zależy od płci osoby prowadzącej działalność gospodarczą.

⁷ Obliczenia własne w oparciu o dane z Bazy Danych Lokalnych, GUS online: <https://bdl.stat.gov.pl/bdl/dane/podgrup/temat>

Rysunek 3. Profil działalności najczęściej wybierany przez bezrobotnych według płci

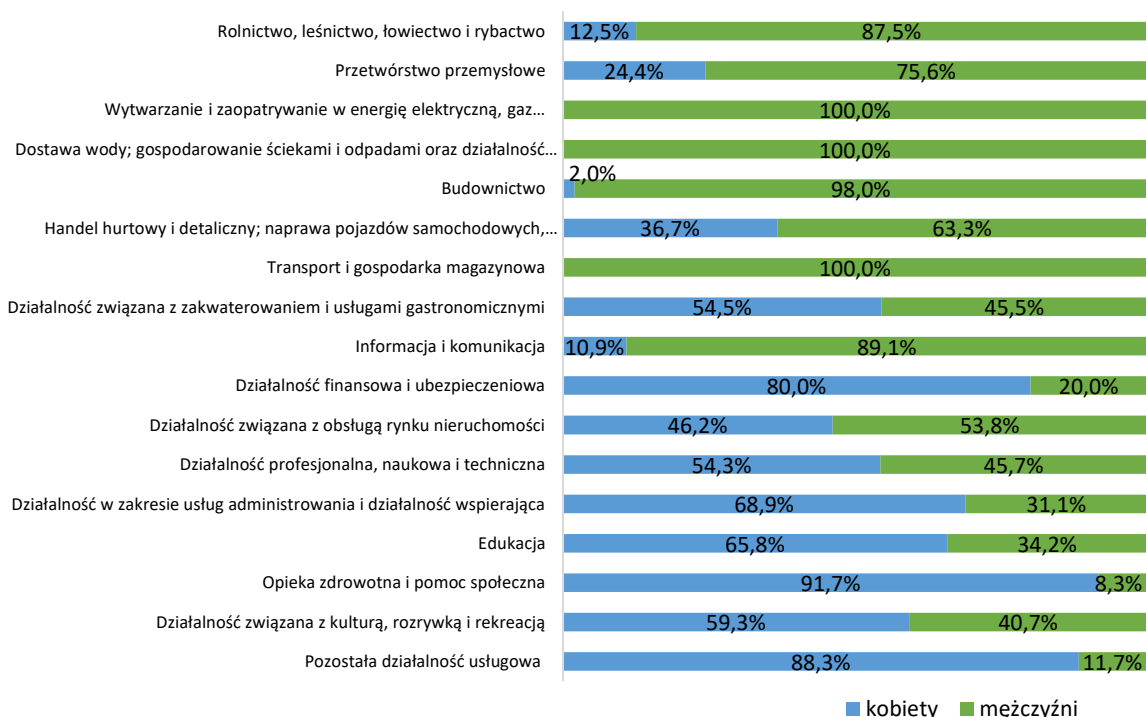

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z powiatowych urzędów pracy

W przypadku kobiet wyodrębnić można trzy dominujące branże. Uczestniczki wsparcia w formie dotacji najczęściej zakładały firmy o profilu działalności właściwym dla sekcji PKD: *pozostała działalność usługowa* (181 podmiotów, stanowiących 32,4% ogółu podmiotów utworzonych przez kobiety), *działalność profesjonalna, naukowa i techniczna* (94 podmioty, tj. 16,8%) oraz *handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych* (80 podmiotów 14,3%).

Branżą najczęściej wybieraną przez mężczyzn było *budownictwo* – firmy o tym profilu stanowiły ponad 47% działalności rejestrowanych przez mężczyzn (447 podmiotów). W dalszej kolejności wymienić należy: *handel hurtowy i detaliczny* (138 podmiotów tj. 14,6%) oraz *przetwórstwo przemysłowe* (124 podmioty, tj. 13,1%).

Wykres 8. Podmioty gospodarcze utworzone w 2020 roku dzięki wsparciu z urzędów pracy według profilu działalności gospodarczej i płci właścicieli firm

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z powiatowych urzędów pracy

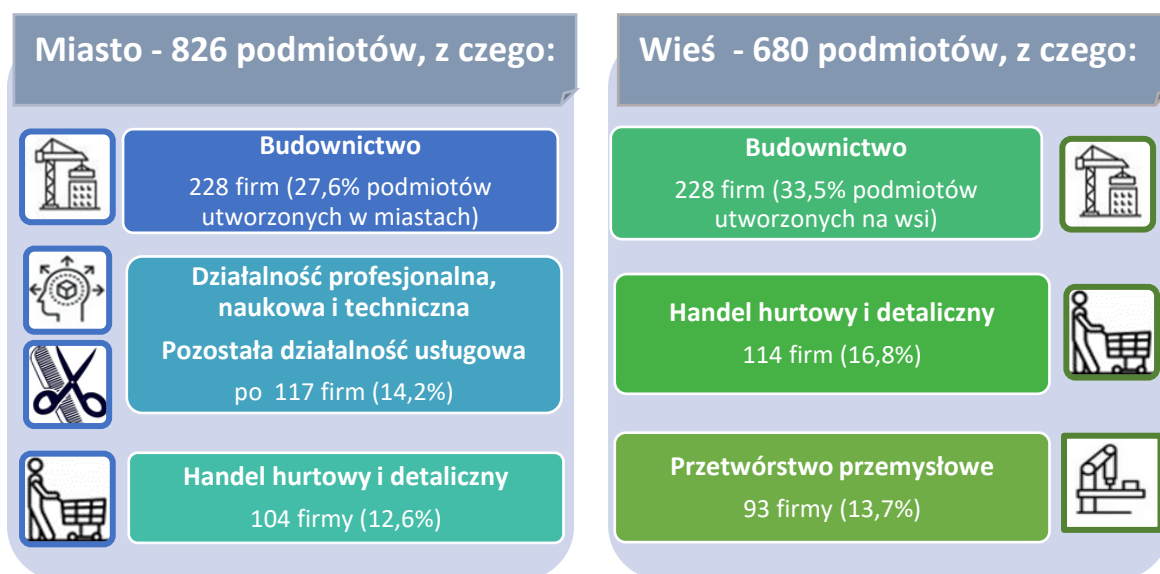

Biorąc pod uwagę dwa kryteria – płeć właścicieli firm i branżę wybraną jako profil firmy, zauważamy, że żadna z kobiet która w 2020 roku otrzymała dotację, nie zdecydowała się na działalność w branży: *wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną i gaz ..., dostawa wody i gospodarowanie ściekami i odpadami (...)* oraz *transport i gospodarka magazynowa*. Mężczyźni zdecydowanie dominowali również jako właściciele firm budowlanych. Najbardziej sfeminizowanym sektorem była zaś działalność usługowa.

PROFIL FIRMY A MIEJSCE ZAMIESZKANIA BEZROBOTNEGO

Struktura branżowa podmiotów utworzonych w miastach była częściowo zbieżna ze strukturą firm powstałych na terenach wiejskich. W obu przypadkach dominowało budownictwo. W 2020 roku 27,6% podmiotów utworzonych przez bezrobotnych mieszkających w miastach, rozpoczęła działalność w tej właśnie sekcji. Na terenach wiejskich, do sektora budowlanego należała co trzecia firma utworzona dzięki jednorazowym środkom na rozpoczęcie działalności gospodarczej wyłaconych w 2020 roku.

Rysunek 2. Podmioty gospodarcze utworzone w 2020 roku dzięki wsparciu urzędów pracy według miejsca zamieszkania ich właścicieli

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z powiatowych urzędów pracy

Na liście trzech najczęściej wybieranych przez nowych przedsiębiorców profili działalności znalazł się *handel hurtowy i detaliczny*. Na działalność w tej branży zdecydowało się 12,6% bezrobotnych zamieszkujących w miastach i 16,8% bezrobotnych wskazujących wieś jako miejsce zamieszkania.

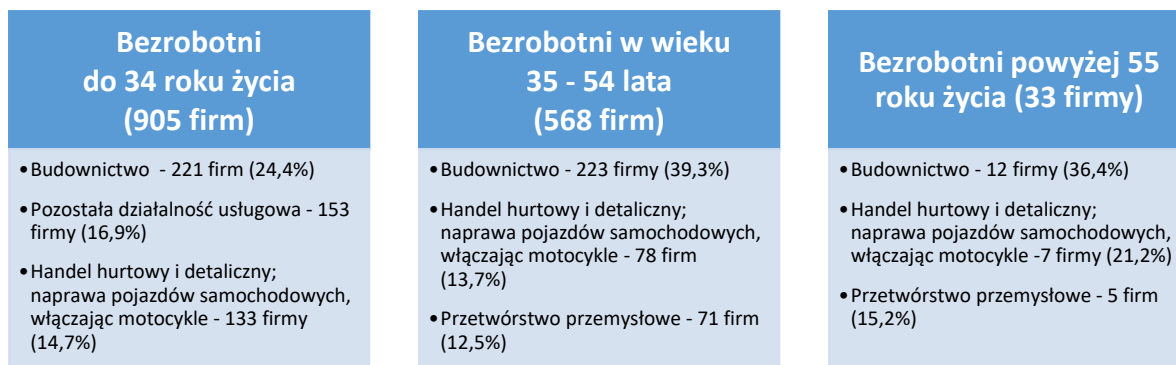
Wśród trzech najczęściej rozpoczynanych działalności wśród mieszkańców miast znalazły się również: *działalność profesjonalna, naukowa i techniczna* oraz *pozostała działalność usługowa* (po 117 firm stanowiących po 14,2% podmiotów). Na wsi beneficjenci częściej decydowali się na *przetwórstwo przemysłowe* (114 firm stanowiących blisko 14% wszystkich podmiotów utworzonych na terenach wiejskich).

PROFIL FIRMY A WIEK BEZROBOTNEGO

Struktura profilu działalności podmiotów gospodarczych, w zależności od wieku uczestników dotacji, jest zbliżona.

Bez względu na wiek, najczęściej wybieranym przez bezrobotnych obszarem działania było *budownictwo*. Ten rodzaj działalności wybrało 36,4% osób powyżej 55 roku życia, 39,3% osób od 35 do 44 roku życia. Najniższy odsetek bezrobotnych decydujących się na ten rodzaj działalności obserwujemy wśród osób młodych do 34 roku życia – 24,4%.

Rysunek 4. Struktura podmiotów gospodarczych według PKD i wieku bezrobotnych, którzy w 2020 roku otrzymali dotacje na ich utworzenie

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z powiatowych urzędów pracy

Często wybieranym obszarem działalności, w którym osoby do 34 roku życia upatrywały swojej szansy na rynku pracy, była *działalność usługowa*. Na ten profil działania zdecydowało się 16,9% ogółu młodych. Chętnie wybierano także *handel i naprawę samochodów* - 14,7% podmiotów utworzonych w ramach dotacji przyznanych w 2020 roku.

Na drugiej pozycji w strukturze podmiotów, właścicielami których byli bezrobotni z przedziału wiekowego 35-54 lata, znalazły się firmy *handlowe i związane z naprawą samochodów*. Ten rodzaj działalności rozpoczęło 13,7% odbiorców dotacji w omawianej grupie wiekowej. Blisko 13% nowych przedsiębiorców w tej grupie wiekowej jako profil swojej działalności wybierało przetwórstwo przemysłowe.

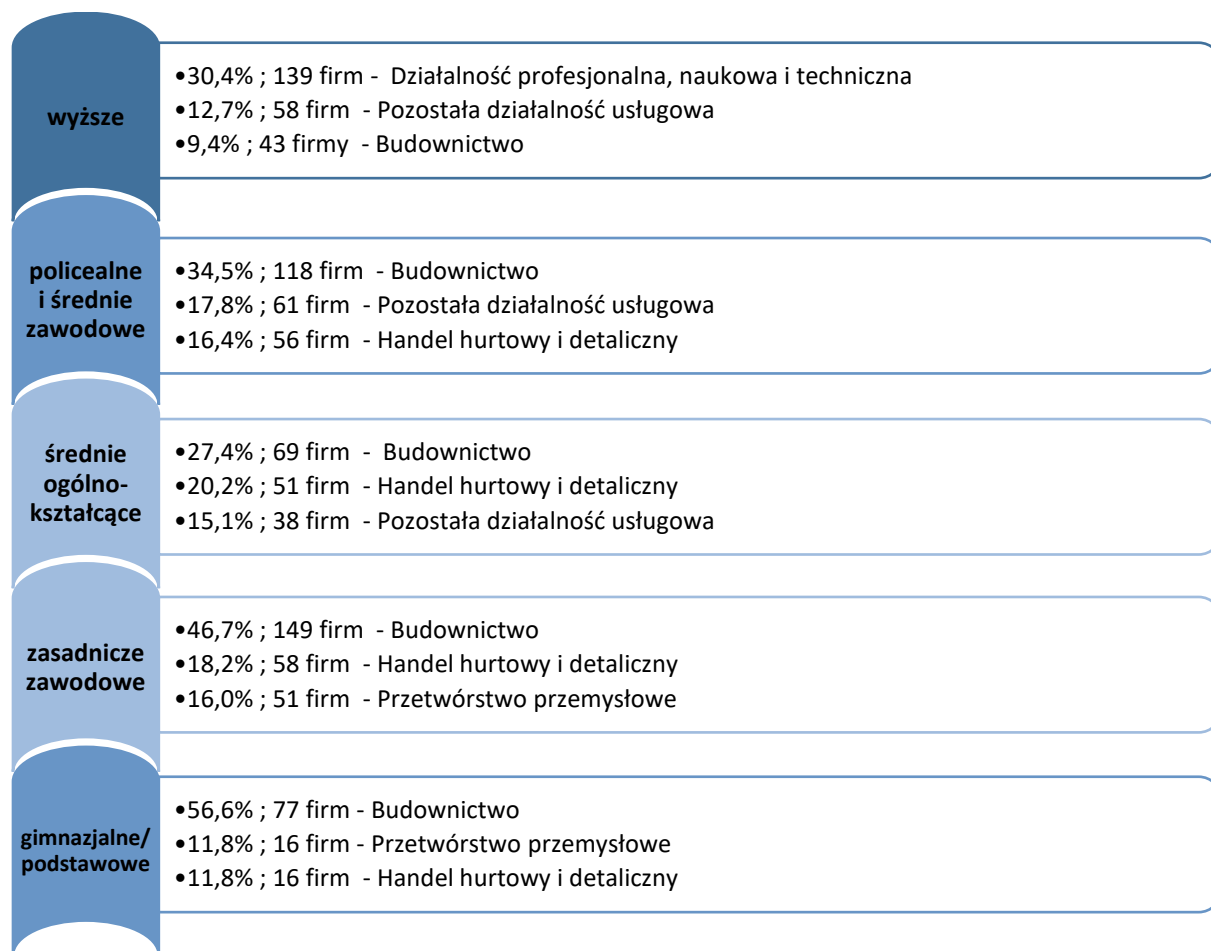
Wśród osób powyżej 55 roku życia 21,2% beneficjentów stanęło na czele firm zajmujących się *handlem i naprawą pojazdów samochodowych*, a 15,2% (5 osób) *przetwórstwem przemysłowym*.

PROFIL FIRMY A WYKSZTAŁCENIE BEZROBOTNEGO

Na profil działalności tworzonych firm nie wpływa znacząco wykształcenie bezrobotnych. Wśród bezrobotnych z różnymi poziomami wykształcenia dominuje *budownictwo* - wyjątkiem są bezrobotni z wykształceniem wyższym, którzy najwięcej dotacji przeznaczyli na utworzenie firm związanych z działalnością profesjonalną, naukową i techniczną (30,4%). Wśród trzech najczęściej wymienianych obszarów działalności firm, które pojawiają się we wszystkich grupach bezrobotnych są: *pozostała działalność usługowa* oraz *handel i naprawa pojazdów samochodowych*. Zaznaczyć jednak należy, że

osoby z niższym wykształceniem (podstawowym i zasadniczym zawodowym) częściej niż pozostali bezrobotni podejmowali decyzje o działalności związanej z *przetwórstwem przemysłowym*.

Rysunek 5. Struktura podmiotów gospodarczych utworzonych w 2020 roku według wykształcenia bezrobotnego

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z powiatowych urzędów pracy

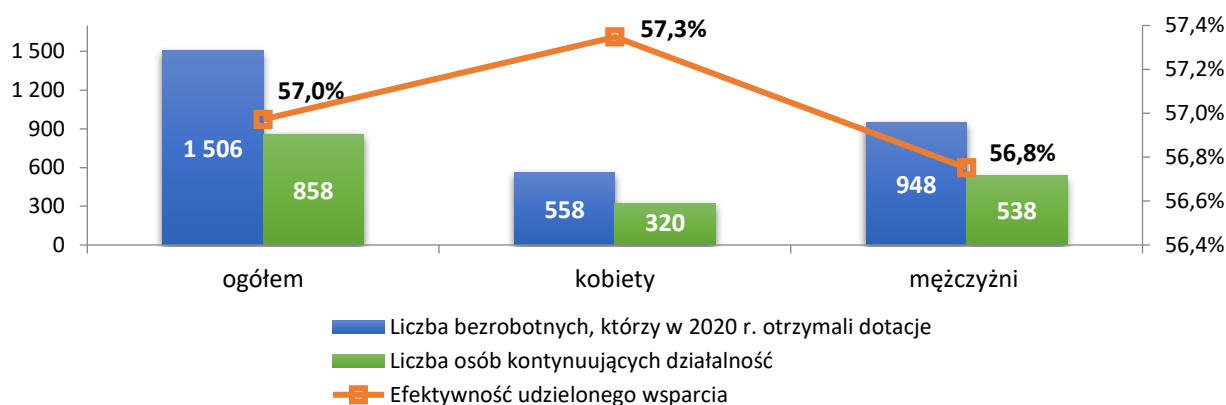
6. Efektywność jednorazowych środków na podjęcie działalności gospodarczej przyznanych w 2020 roku bezrobotnym w województwie warmińsko-mazurskim – stan na koniec czerwca 2024 roku

EFEKTYWNOŚĆ ZATRUDNIENIOWA

Spośród 1 506 podmiotów gospodarczych, które w 2020 roku powstały w województwie warmińsko-mazurskim dzięki dotacjom przyznanych przez powiatowe urzędy pracy, na koniec czerwca 2024 roku funkcjonowało nadal 858 firm (57,0% utworzonych podmiotów), a 331 (20,7%) zawiesiło swoją działalność.

Biorąc pod uwagę płeć właścicieli firm większą skuteczność działań obserwujemy u kobiet. Z 558 pań, które rozpoczęły pracę na własny rachunek nadal prowadzi ją 320 kobiet (57,3% uczestniczek wsparcia). Wśród mężczyzn odsetek ten wyniósł 56,8%.

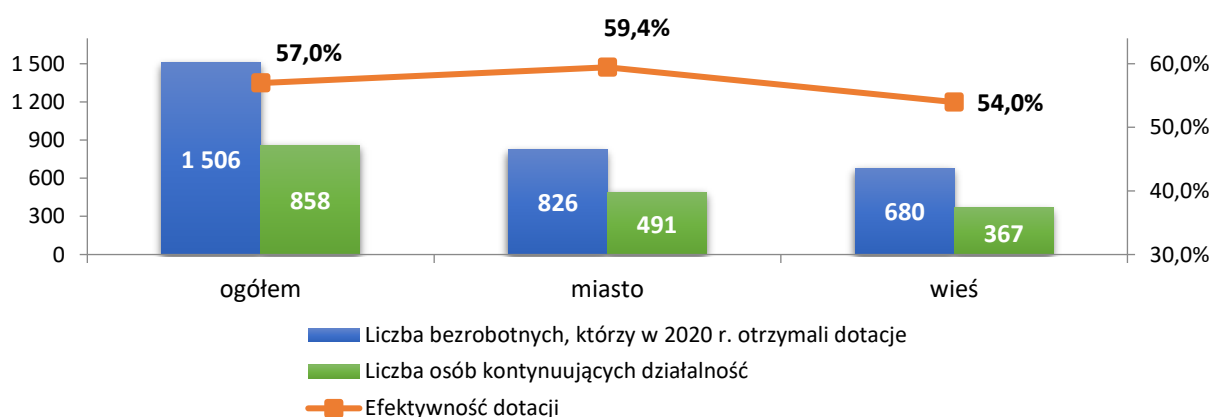
Wykres 9. Efektywność dotacji według płci beneficjentów programu (stan na 30.06.2024 r.)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z powiatowych urzędów pracy

Procentowy udział mieszkańców miast, którzy w chwili badania nadal prowadzili działalność gospodarczą rozpoczętą dzięki wsparciu z powiatowych urzędów pracy wynosi 59,4%. Dla osób pochodzących z terenów wiejskich wskaźnik efektywności jest niższy i kształtuje się na poziomie 54,0%.

Wykres 10. Efektywność dotacji według miejsca zamieszkania beneficjentów programu (stan na 30.06.2024 r.)

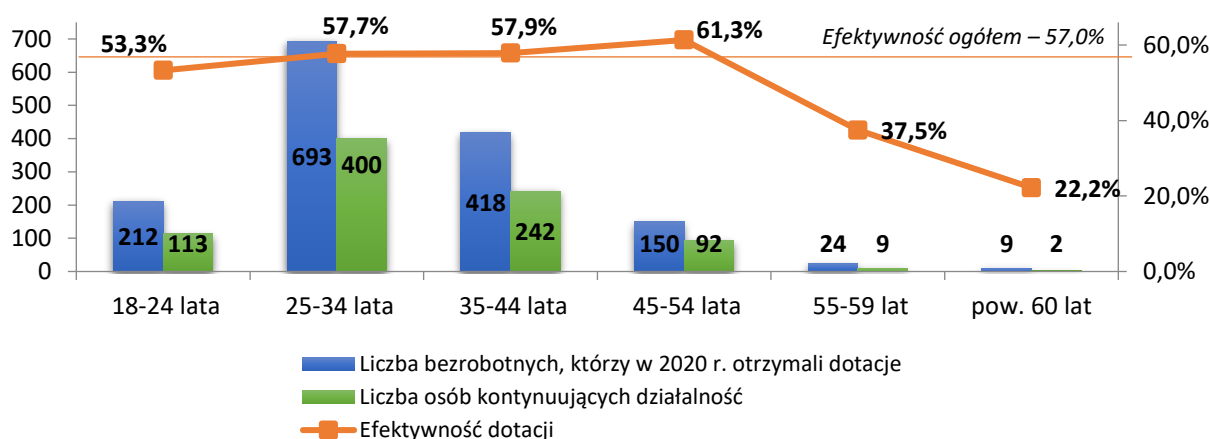

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z powiatowych urzędów pracy

Biorąc pod uwagę wiek uczestników dotacji najwyższy odsetek (61,3%) kontynuujących swoją działalność odnotowujemy w grupie osób, których wiek w momencie otrzymania dotacji mieścił się w przedziale 45-54 lata (działalność gospodarczą prowadzą 92 osoby ze 150, które otrzymały dotacje). Dużą skuteczność, w utrzymaniu na rynku własnych przedsiębiorstw, wykazały także osoby z przedziału wiekowego 35-44 lata (57,9%), tj. 242 osoby kontynuujące działalność) oraz beneficjenci w wieku 25-34 lata (57,7%, tj. 400 osób).

Poniżej średniej efektywności w województwie mieszczą się natomiast wskaźniki skuteczności dotacji udzielonych bezrobotnym z grup wiekowych: 18-24 lata (53,3%), 55-59 lat (37,5%) oraz w grupie wiekowej powyżej 60 lat (22,2%).

Wykres 11. Efektywność dotacji według wieku beneficjentów programu (stan na 30.06.2024 r.)

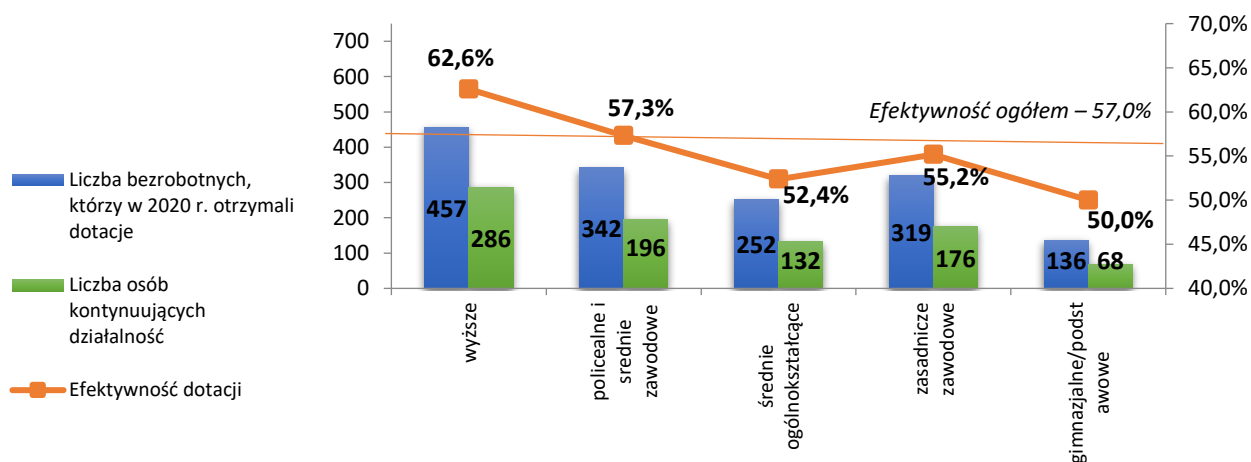

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z powiatowych urzędów pracy

Największą skuteczność i trwałość swoich działań osiągnęły osoby z wyższym wykształceniem – ponad sześć na dziesięć firm utworzonych w 2020 roku, w czerwcu 2024 roku kontynuowało swoją działalność (62,6%). Ponad 57% efektywność odnotowano dla podmiotów gospodarczych, właścicielami których były osoby z wykształceniem policealnym i średnim zawodowym.

Wskaźniki efektywności w pozostałych grupach kształtują się poniżej średniej wojewódzkiej, należy jednak podkreślić, że we wszystkich przypadkach mają co najmniej wartość 50%.

Wykres 12. Efektywność dotacji według poziomu wykształcenia beneficjentów programu (stan na 30.06.2024 r.)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z powiatowych urzędów pracy

Biorąc pod uwagę rodzaj prowadzonej działalności, wartość wyższą niż średni wskaźnik efektywności dla województwa, osiągnęły podmioty działające w siedmiu obszarach PKD:

- ✓ *działalność finansowa i ubezpieczeniowa* – efektywność udzielonego wsparcia w tym obszarze wyniosła 80,0%
- ✓ *opieka zdrowotna i pomoc społeczna* – 75,0%
- ✓ *działalność profesjonalna, naukowa i techniczna* – 65,3%
- ✓ *działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją* – 63,0%

- ✓ pozostała działalność usługowa – 61,0%
- ✓ edukacja – 60,5%
- ✓ handel hurtowy i detaliczny – 58,7%.

Tabela 3. Efektywność dotacji z 2020 roku według pći uczestników programu i sekcji Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD) prowadzonej działalności (stan na 30.06.2024 rok)

Wyszczególnienie	ogółem			w tym:					
	Udzielone dotacje	Kontynuacja działalności	Wskaźnik efektywności	kobiety			mężczyźni		
				Udzielone dotacje	Kontynuacja działalności	Wskaźnik efektywności	Udzielone dotacje	Kontynuacja działalności	Wskaźnik efektywności
Razem	1 506	858	57,0%	558	320	57,3%	948	538	56,8%
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	8	2	25,0%	1	0	0,0%	7	2	28,6%
Przetwórstwo przemysłowe	164	84	51,2%	40	19	47,5%	124	65	52,4%
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz...	1	0	0,0%	0	0	x	1	0	0,0%
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	2	1	50,0%	0	0	x	2	1	50,0%
Budownictwo	456	243	53,3%	9	3	33,3%	447	240	53,7%
Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	218	128	58,7%	80	41	51,3%	138	87	63,0%
Transport i gospodarka magazynowa	15	8	53,3%	0	0	x	15	8	53,3%
Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	22	10	45,5%	12	4	33,3%	10	6	60,0%
Informacja i komunikacja	46	31	67,4%	5	2	40,0%	41	29	70,7%
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	20	16	80,0%	16	13	81,3%	4	3	75,0%
Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	13	7	53,8%	6	2	33,3%	7	5	71,4%
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	173	113	65,3%	94	62	66,0%	79	51	64,6%
Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	74	32	43,2%	51	21	41,2%	23	11	47,8%
Edukacja	38	23	60,5%	25	14	56,0%	13	9	69,2%
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	24	18	75,0%	22	16	72,7%	2	2	100,0%
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	27	17	63,0%	16	10	62,5%	11	7	63,6%
Pozostała działalność usługowa	205	125	61,0%	181	113	62,4%	24	12	50,0%

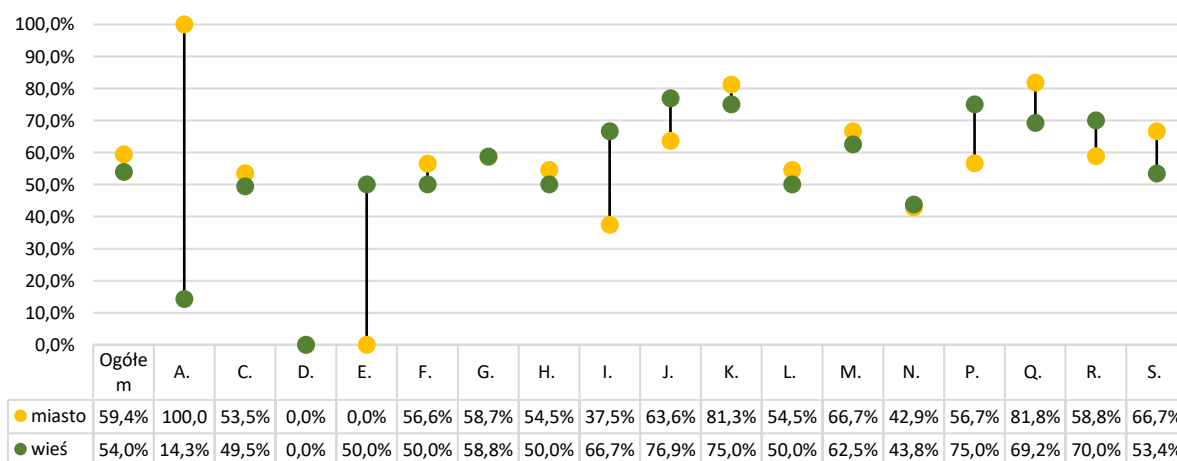
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z powiatowych urzędów pracy

Najmniejszą skuteczność odnotowujemy dla podmiotów gospodarczych działających w obszarach: *rolnictwo, leśnictwo (...), działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca oraz działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi*. Efektywność zatrudnieniowa w tych sekcjach wyniosła – odpowiednio 25,0%, 43,2% i 45,5%.

Biorąc pod uwagę obszar prowadzonej działalności, w większości firmy prowadzone przez mężczyzn osiągnęły wyższy wskaźnik efektywności. Wyjątkiem były trzy obszary działalności: usługowa, finansowa i ubezpieczeniowa oraz profesjonalna, naukowa i techniczna, w których wyższą skutecznością wykazały się kobiety.

Analiza danych wskazuje, że miejsce zamieszkania bezrobotnego determinuje efektywność udzielonego wsparcia. W większości obszarów PKD wyższą trwałością cechują się dotacje utworzone w miastach.

Wykres 13. Efektywność dotacji z 2020 roku według miejsca zamieszkania uczestników programu i sekcji PKD prowadzonej działalności (stan na 30.06.2024 rok)

- A. Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo
- C. Przetwórstwo przemysłowe
- D. Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz...
- E. Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją
- F. Budownictwo
- G. Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle
- H. Transport i gospodarka magazynowa
- I. Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi
- J. Informacja i komunikacja
- K. Działalność finansowa i ubezpieczeniowa
- L. Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości
- M. Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna
- N. Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca
- P. Edukacja
- Q. Opieka zdrowotna i pomoc społeczna
- R. Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją
- S. Pozostała działalność usługowa

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z powiatowych urzędów pracy

Wyższą efektywność osiągnęły firmy założone przez mieszkańców miast, działające w następujących sekcjach PKD:

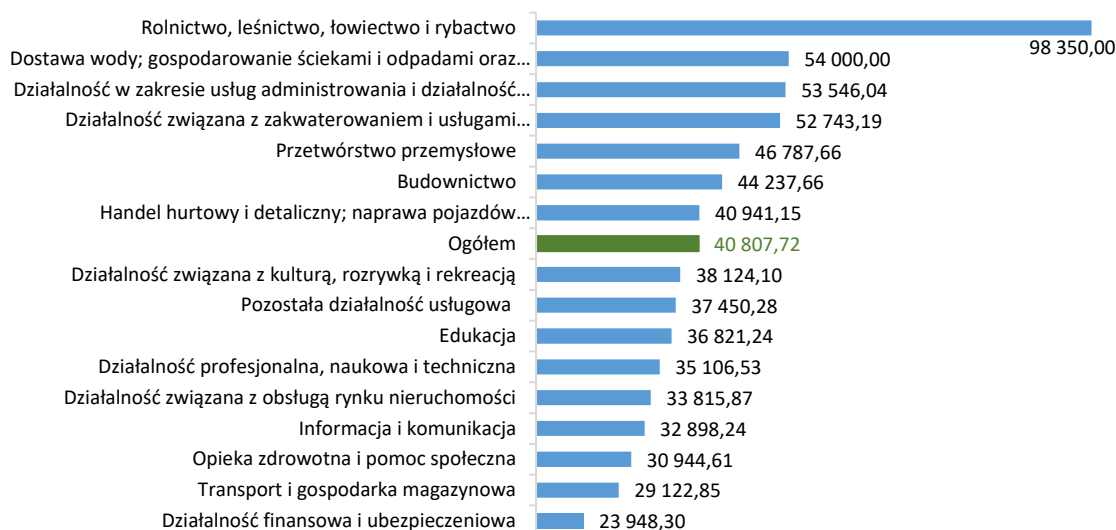
- ✓ *Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo*, w której efektywność firm, na utworzenie której dotacje otrzymały osoby zamieszkałe w miastach wynosi 100,0% (wskaźnik efektywności dla uczestników wsparcia zamieszkałych na wsi wynosi 14,3%);
- ✓ *Przetwórstwo przemysłowe* – 53,5% (wobec 49,5%)
- ✓ *Budownictwo* – 56,6% (wobec 50,0%)
- ✓ *Transport i gospodarka magazynowa* – 54,5% (wobec 50,0%)

- ✓ *Działalność finansowa i ubezpieczeniowa* – 81,3% (wobec 75,0%),
- ✓ *Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości* – 54,5% (wobec 50,0%)
- ✓ *Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna* – 66,7% (wobec 62,5%)
- ✓ *Opieka zdrowotna i pomoc społeczna* – 81,8% (wobec 69,2%)
- ✓ *Pozostała działalność usługowa* – 66,7% (wobec 53,4%).

EFEKTYWNOŚĆ KOSZTOWA

Koszt ponownego zatrudnienia, w ramach dotacji udzielonych przez powiatowe urzędy pracy w 2020 roku, rozpatrywany w czwartym roku od ich otrzymania, wynosił 40 807,72 zł.

Wykres 14. Efektywność kosztowa dotacji udzielonych w 2020 roku według powiatów oraz rodzaju działalności - stan na 30.06.2024 rok (w złotych)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z powiatowych urzędów pracy

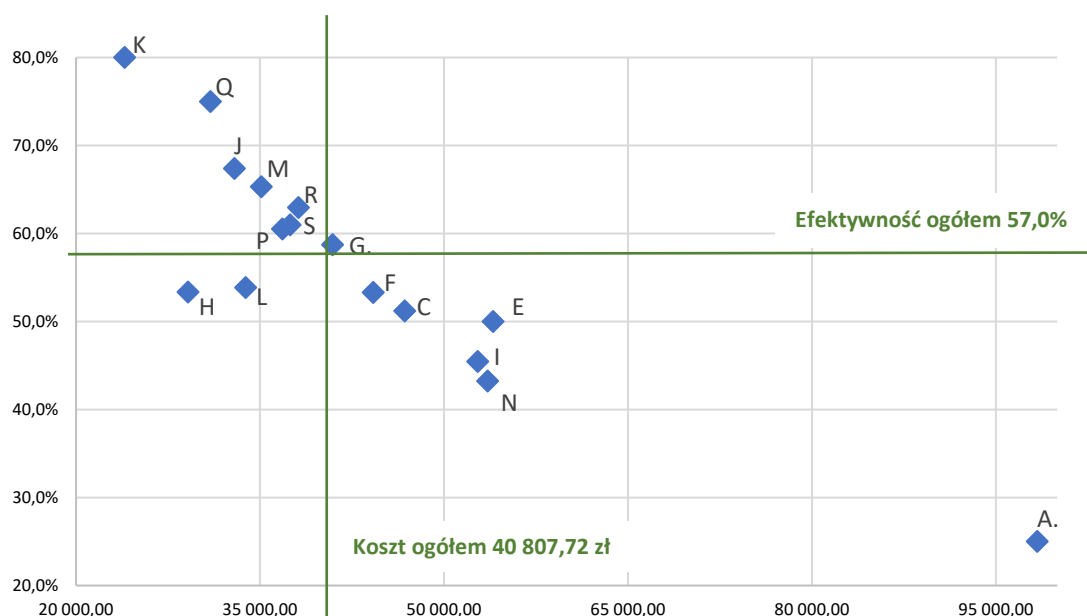
Najniższy koszt ponownego zatrudnienia charakteryzuje podmioty gospodarcze działające w *działalność finansowa i ubezpieczeniowa* (23 948,30 zł). Najwyższy koszt ponownego zatrudnienia wygenerowały zaś podmioty o profilu – *rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo* (98 350,00 zł).

Biorąc pod uwagę oba wskaźniki informujące o efektywności dotacji udzielonych w 2020 roku wysoką efektywność zatrudnieniową oraz stosunkowo niski koszt ponownego zatrudnienia odnotowano w przypadku dwóch sekcji:

- ✓ *Działalność finansowa i ubezpieczeniowa* – odpowiednio 80,0% i 23 948,30 zł
- ✓ *Opieka zdrowotna i pomoc społeczna* – 75,0% i 30 944,61 zł.

Wykres 15. Efektywność zatrudnieniowa i kosztowa dotacji udzielonych w 2020 roku według rodzaju prowadzonej działalności - stan na 30.06.2024 rok

- A. Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo (efektywność zatrudnieniowa 25,0%, efektywność kosztowa 98 350,00 zł)
- C. Przetwórstwo przemysłowe (51,2%; 46 787,66 zł)
- E. Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją (50,0%; 54 000,00 zł)
- F. Budownictwo (53,3%; 44 237,66 zł)
- G. Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle (58,7%; 40 941,15 zł)
- H. Transport i gospodarka magazynowa (53,3%; 29 122,85 zł)
- I. Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi (45,5%; 52 743,19 zł)
- J. Informacja i komunikacja (67,4%; 32 898,24 zł)
- K. Działalność finansowa i ubezpieczeniowa (80,0%; 23 948,30 zł)
- L. Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości (53,8%; 33 815,87 zł)
- M. Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (65,3%; 35 106,53 zł)
- N. Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca (43,2%; 53 546,04 zł)
- P. Edukacja (60,5%; 36 821,24 zł)
- Q. Opieka zdrowotna i pomoc społeczna (75,0%; 30 944,61 zł)
- R. Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją (63,0%; 38 124,10 zł)
- S. Pozostała działalność usługowa (61,0%; 37 450,28 zł)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z powiatowych urzędów pracy

Najmniej trwałymi, co z kolei spowodowało, że także najbardziej kosztownymi, okazały się firmy których działalność związana była z sekcją - *rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo*, gdzie efektywność wynosiła 25,0%, przy koszcie 98 350,00 zł

7. Miejsca pracy utworzone w podmiotach, które powstały dzięki jednorazowym środkom na podjęcie działalności gospodarczej.

Istotnym czynnikiem wyróżniającym dotacje, na tle pozostałych programów rynku pracy, jest szansa na stworzenie w ich ramach kolejnych miejsc pracy. Według danych powiatowych urzędów pracy, 113 firm utworzonych dzięki dotacjom przyznanym bezrobotnym w 2020 roku zatrudniło dodatkowe osoby. Z dostępnych danych wynika, że podmioty te wygenerowały ponad 228 miejsc pracy. Liczba ta jest prawdopodobnie wyższa, gdyż nie we wszystkich przypadkach udało się pozyskać bardziej szczegółowe informacje.

Wykres 16. Nowe miejsca pracy w firmach utworzonych w 2020 roku dzięki dotacjom urzędów pracy

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z powiatowych urzędów pracy

- Nowe miejsca pracy tworzone były najczęściej w firmach budowlanych (co trzecia firma zatrudniająca nowych pracowników) oraz handlowych (26,5% firm generujących nowe stanowiska pracy).
- Pracodawcami częściej zostawali mężczyźni – byli oni właścicielami 65,5% firm, w których tworzono nowe miejsca pracy.
- Podmioty utworzone przez beneficjentów mieszkających w miastach stanowiły 55,8% ogółu firm zatrudniających pracowników.
- Ponad połowa (51,3%) przedsiębiorców tworzących miejsca pracy w swojej firmie stanowiły osoby młode do 34 roku życia (wiek liczony w chwili otrzymania dotacji), 37,2% to osoby z przedziału wiekowego 35-44 lata.
- Nowe miejsca pracy na rynku powstawały najczęściej w firmach, którymi właścicielami były osoby z wykształceniem wyższym – 28,3% firm, które wygenerowały miejsca pracy. Najrzadziej na zatrudnienie pracownika decydowały się absolwenci szkół podstawowych – 8,8% ogółu.

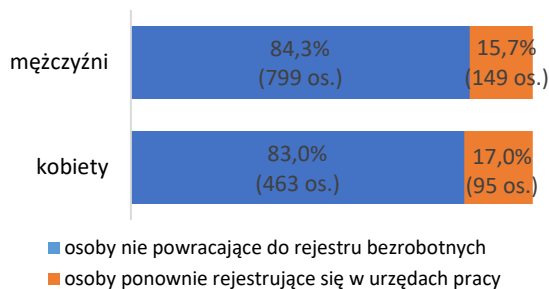
8. Ponowna rejestracja w ewidencji powiatowych urzędów pracy osób, którym przyznano jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej.

Z 1 506 osób, które w 2020 roku otrzymały jednorazowe środki na rozpoczęcie działalności gospodarczej, do końca czerwca 2024 roku do rejestru bezrobotnych powróciło 16,2% uczestników tego wsparcia (244 osoby). W strukturze osób rejestrujących się ponownie w powiatowych urzędach pracy:

- ✓ sześć na dziesięć osób stanowili mężczyźni (61,0%)
- ✓ mieszkańcy miast to 54,1% omawianej populacji
- ✓ blisko 44% stanowiły osoby, których wiek w momencie otrzymania dotacji mieścił się w przedziale od 25 do 34 lat
- ✓ najliczniejszą grupę (28,3%) stanowiły osoby z wykształceniem policealnym i średnim zawodowym.

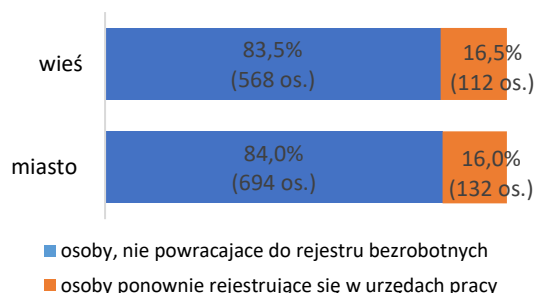
STRUKTURA OSÓB REJESTRUJĄCYCH SIĘ W POWIATOWYCH URZĘDACH PRACY PO ZAKOŃCZENIU DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ, NA PROWADZENIE KTÓREJ PRYZNANA ZOSTAŁA DOTACJA

PŁEĆ

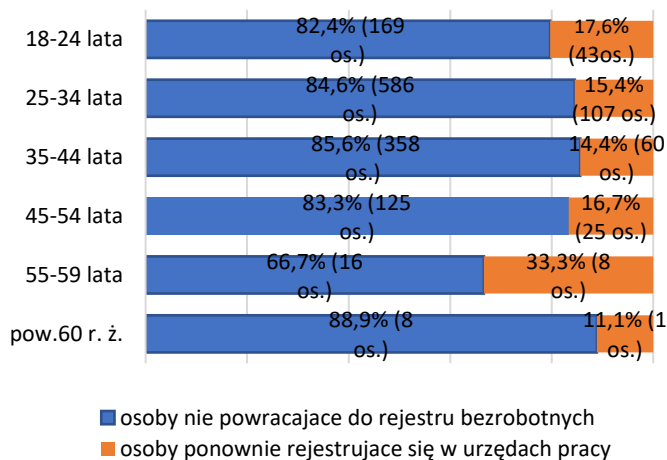
Z 948 mężczyzn korzystających w 2020 roku z dotacji, do rejestru bezrobotnych powróciło 149 mężczyzn - tj. 15,7%. W przypadku kobiet wskaźnik ten był wyższy i ukształtował się na poziomie 17,0%.

MIEJSCE ZAMIESZKANIA

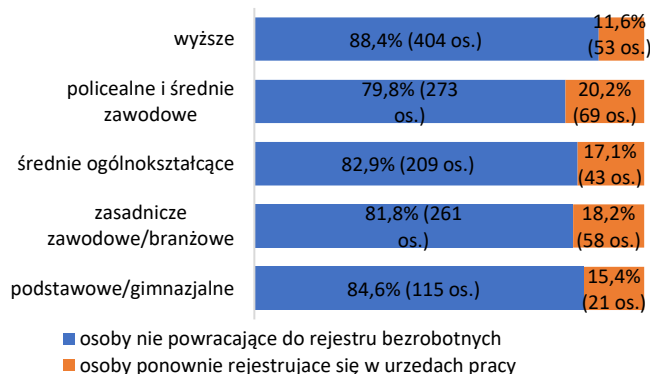
Biorąc pod uwagę miejsce zamieszkania odbiorców dotacji w 2020 r., udział procentowy osób rejestrujących się ponownie w urzędach pracy jest porównywalny i wynosi 16,0% dla mieszkańców miast i 16,5% - dla osób zamieszkujących tereny wiejskie.

WIEK

Ponowne rejestracje w urzędach pracy najczęściej dotyczyły osób, które jednorazowe środki na rozpoczęcie działalności gospodarczej otrzymały mając 55-59 lata - w grupie tej do ewidencji bezrobotnych w okresie czterech lat od otrzymania dotacji powróciła co trzecia osoba. Stosunkowo często klientami urzędów pracy ponownie stawała się młodzież, która przedsiębiorcami została w wieku 18-24 lat.

WYKSZTAŁCENIE

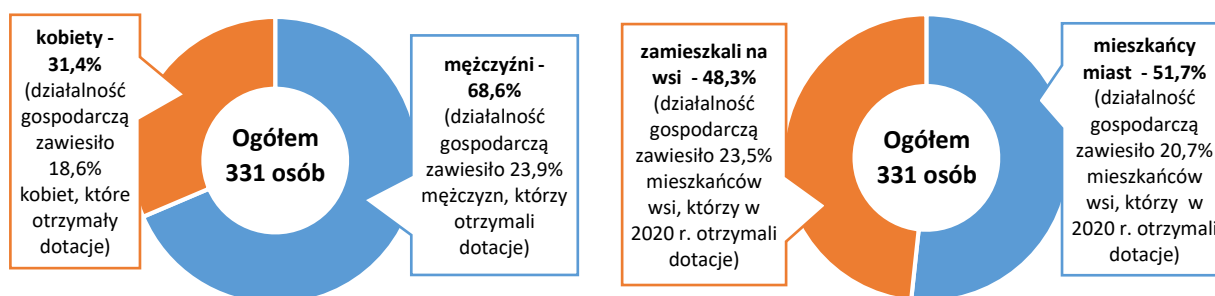
Biorąc pod uwagę wykształcenie osób, które w 2020 r. otrzymały środki na rozpoczęcie działalności gospodarczej, największy odsetek osób ponownie rejestrujących się w urzędach pracy odnotowano w grupie osób z wykształceniem policealnym i średnim zawodowym (20,2%), najmniejszy wśród osób z wykształceniem wyższym – 11,6%.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z powiatowych urzędów pracy

9. Podmioty z zawieszoną działalnością gospodarczą.

Co piąta osoba z 1 506 bezrobotnych, która w 2020 roku skorzystała z jednorazowych środków na rozpoczęcie własnego biznesu, na koniec czerwca 2024 roku zawiesiła prowadzenie działalności gospodarczej. Ponad 68% właścicieli firm, którzy podjęli taką decyzję stanowią mężczyźni. Biorąc pod uwagę miejsce zamieszkania 51,7% omawianej grupy mieszka w miastach, a 48,3% - na wsi.

Wykres 19. Struktura osób, którzy wg stanu na 30.06.2024 rok zawiesili działalność gospodarczą

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z powiatowych urzędów pracy

Rozpatrując wiek i poziom wykształcenia, na przerwę w prowadzeniu działalności częściej decydowały się osoby, które:

- jednorazowe środki na rozpoczęcie działalności gospodarczej otrzymały mając 55-59 lat – 29,2% (7 osób na 24 w tym przedziale wiekowym, które otrzymały dotacje)
- mają wykształcenie podstawowe – 27,2% (37 na 136 osób) lub zasadnicze zawodowe – 25,1% (80 na 319 osób).

Największy odsetek firm, których działalność została zawieszona, w odniesieniu do podmiotów, które dzięki dotacjom rozpoczęły działalność w danej branży, odnotowujemy w sekcjach:

- ✓ *transport i gospodarka magazynowa* – działalność zawiesiło 40,0% firm (na 15 powstałych podmiotów wg stanu na 30 czerwca 2024 r. 6 ma zawieszoną działalność)
- ✓ *budownictwo* – 25,9% (118 podmiotów na 456 utworzonych w 2020 roku)
- ✓ *informacja i komunikacja* – 23,9% (11 podmiotów na 46 utworzonych)
- ✓ *przetwórstwo przemysłowe* – 23,8% (39 podmiotów na 164 utworzonych).

Podsumowanie

- W 2020 roku 71 osób na 1 000 mieszkańców regionu prowadziła działalność gospodarczą, był to jeden z najniższych wskaźników w kraju.
- Jednorazowe środki na rozpoczęcie działalności gospodarczej są jedną z popularniejszych form aktywizacji zawodowej bezrobotnych. Uczestnicy tej formy wsparcia stanowili w 2020 roku 19,7% bezrobotnych skierowanych do pracy subsydiowanej (więcej osób zaktywizowano tylko w ramach prac interwencyjnych). Panująca w 2020 roku pandemia COVID-19 miała swoje odzwierciedlenie w mniejszej liczbie uczestników aktywnych form, pomimo to liczba bezrobotnych korzystających z dotacji w porównaniu do 2019 roku wzrosła o 11,3%.
- W województwie warmińsko-mazurskim, w 2020 roku, dotacje na rozpoczęcie własnej działalności gospodarczej otrzymało 1 506 bezrobotnych. Średnia kwota dotacji w regionie wyniosła 23 249 zł. Była to jedna z droższych form patrząc na efektywność kosztową.
- Na rozpoczęcie własnej działalności gospodarczej częściej decydowali się mężczyźni (62,9% otrzymujących dotacje), mieszkańcy miast (54,8%), bezrobotni pomiędzy 25 a 34 rokiem życia (46,0%), osoby z wykształceniem wyższym (30,3%).
- Najwięcej firm utworzonych w ramach dotacji powstało w sektorach związanych z *budownictwem* – 456 podmiotów (30,3% ogółu przyznanych dotacji), *handlem i naprawą pojazdów samochodowych* – 218 (14,5%) oraz *usługami* – 205 podmiotów (13,6% ogółu).
- Biorąc pod uwagę profil podejmowanej działalności nie ma znaczących różnic pomiędzy osobami rozpoczynającymi działalność w miastach i na terenach wiejskich. W obu przypadkach dominuje *budownictwo*.
- Rodzaj prowadzonej działalności silnie warunkuje płeć właściciela. W przypadku kobiet wyodrębnić można trzy dominujące branże - *działalność usługowa* (32,4% ogółu firm utworzonych przez kobiety), *działalność profesjonalna, naukowa i techniczna* (16,8%) oraz w handel *hurtowy i detaliczny (...)* (14,3%). Najpopularniejszą branżą wśród mężczyzn było *budownictwo* (47,2% firm).
- Bez względu na wiek bezrobotnych najczęściej wybieranym obszarem działalności było *budownictwo*. W dalszej kolejności osoby do 34 roku życia swojej szansy na rynku pracy upatrywały w *działalności usługowej* -16,9% młodych, którzy w 2020 roku skorzystali z dotacji oferowanych przez urzędy pracy. Wśród osób w wieku 35 – 54 lat oraz powyżej 55 roku życia drugim wybieranym profilem działalności był natomiast *handel i naprawa pojazdów samochodowych* (odpowiednio 13,7% oraz 21,2%).
- Po czterech latach od uzyskania dotacji, według stanu na 30.06.2024 roku, swoją działalność kontynuowało 858 firm (57,0% z ogółu utworzonych) co oznacza, że na jedną firmę utrzymującą się na rynku w 2020 roku przeznaczono kwotę 40 807,72 zł⁸ (efektywność kosztowa).
- Biorąc pod uwagę różne kryteria wśród osób, które nadal prowadzą swoją firmę wyższą skuteczność swoich działań osiągnęły: kobiety – 57,3% jest nadal właścicielkami funkcjonującej

---

⁸ Koszt ten uwzględnia również dotacje przyznane w ramach PFRON, którą można uzyskać w powiatowym urzędzie pracy, a wysokość, której może wynosić nawet do piętnastokrotności przeciętnego wynagrodzenia.

firmy (u mężczyzn wskaźnik efektywności zatrudnieniowej wyniósł 56,8%), mieszkańcy miast – 59,4% (wobec 54,0% efektywności w przypadku osób zamieszkałych na wsi); osoby które dotacje otrzymały w wieku 45-54 lata (61,3%); osoby z wykształceniem wyższym (62,3%).

- Najwyższą - 80,0% efektywność zatrudnieniową odnotowano dla firm związanych z sekcją *działalność finansową i ubezpieczeniową*, 75% wartość wskaźnika charakteryzują się podmioty związane z opieką zdrowotną i pomocą społeczną). Najmniej firm, utworzonych w ramach dotacji w 2020 roku i utrzymujących się nadal na rynku, odnotowujemy wśród firm, prowadzących *działalność w zakresie rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo* (25,0%).
- Biorąc pod uwagę oba wskaźniki informujące o skuteczności dotacji udzielonych w 2020 roku wysoką efektywność zatrudnieniową, przy stosunkowo niskiej efektywności kosztowej, odnotowano w sekcjach: *działalność finansowa i ubezpieczeniowa* – odpowiednio 80,0% i 23 948,30 zł oraz *opieka zdrowotna i pomoc społeczna* (75,0% i 30 944,61 zł).
- Co piąta osoba z 1 506 bezrobotnych, którzy w 2020 roku skorzystali z jednorazowych środków na rozpoczęcie własnego biznesu, na koniec czerwca 2024 roku zawiesiła swoją działalność (331 osób).
- Z dostępnych danych wynika, że podmioty utworzone w 2020 roku dzięki wsparciu powiatowych urzędów pracy wygenerowały ponad 288 miejsc pracy.
- Do dnia 30 czerwca 2024 roku status bezrobotnego przyznano ponownie 244 osobom, które w 2020 roku otrzymały środki finansowe na rozpoczęcie działalności gospodarczej.

Opracowano:
Wydział Polityki Rynku Pracy
WUP w Olsztynie